

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v území ORP Rychnov nad Kněžnou

Pracovní verze 06

z 20.2.2017

ANALYTICKÁ ČÁST

Obsah

1. Úvod	2
1.1. Vymezení území MAP	2
1.2. Popis struktury MAP	2
2. Analytická část	3
2.1. Obecná část analýzy	3
2.1.1. Základní informace o řešeném území	3
2.1.2. Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů mající souvislost s oblastí vzdělávání	6
2.1.3. Vyhodnocení dotazníkového šetření	11
2.1.4. Charakteristika školství v řešeném území	17
2.1.5. Předpokládaný vývoj počtu dětí do 15 let v řešeném území	43
2.1.6. Zajištění dopravní dostupnosti škol v území, dojíždka a vyjíždka do škol	45
2.1.7. Sociální situace	47
2.1.8. Návaznost na dokončené základní vzdělávání	49
2.1.9. Vyhodnocení poznatků z jednání pracovních skupin	50
2.2. Specifická část analýzy	52
2.2.1. Témata MAP v řešeném území	52
2.2.2. SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje	55
2.2.3. Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území	56
2.2.4. Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území	57
2.3. Východiska pro strategickou část	58
2.3.1. Vymezení problémových oblastí a prioritních oblastí rozvoje	58
Seznam obrázků	59
Seznam tabulek	59
Seznam zdrojů	59

1. Úvod

1.1. Vymezení území MAP

Územní vymezení Místního akčního plánu vzdělávání (MAP) Rychnovska je shodné s vymezením správního obvodu obce s rozšířenou působností Rychnov nad Kněžnou (32 obcí), k němuž je připojena přilehá obec (městys) Doudleby nad Orlicí ze sousedního SO ORP Kostelec nad Orlicí. Území bylo takto vymezeno z důvodu přirozených vazeb, neboť obec Doudleby leží při hranicích obou SO ORP a zároveň i na území místní akční skupiny Sdružení SPLAV, která je zpracovatelem projektu a pokrývá téměř celé území Rychnovska. Základní škola Doudleby je i centrem dojížděky většiny žáků ze SO ORP Rychnov nad Kněžnou, kteří sem dojíždějí z jiné obce.

Území má pravidelný, přibližně čtvercový půdorys a město Rychnov nad Kněžnou je přirozeným centrem celé oblasti, za které je zpracován Místní akční plán Rychnovska.

1.2. Popis struktury MAP

Dokument MAP pro území Rychnovska je zpracován v souladu s Přílohou č. 2 Výzvy č. 02_15_005 Místní akční plány rozvoje vzdělávání v prioritní ose 3 OP VVV k předkládání projektů (tzv. Postupy zpracování místních akčních plánů). Inspirací pro zpracování je rovněž Struktura Místního akčního plánu, která je doporučujícím dokumentem pro tvorbu MAP.

MAP je členěn do 4 hlavních kapitol:

1. Analytická část

- základní informace o území, analýza souvisejících strategických dokumentů, vyhodnocení dotazníkových šetření, podrobná charakteristika školství v území, SWOT analýza

2. Strategická část (Strategický rámec MAP)

- definování vize, přehled priorit a strategických cílů

3. Akční plán (Opatření)

- rozpracování jednotlivých priorit a cílů do povinných, doporučených a volitelných opatření v následující struktuře:
 - o Odůvodnění výběru opatření na základě místní analýzy
 - Cíl opatření a popis cíle
 - Popis plánovaných aktivit k naplnění cíle - aktivity jednotlivých škol, aktivity spolupráce a Infrastruktura škol

4. Implementační část

- řízení a organizační zajištění MAP, aktualizace MAP, monitoring a vyhodnocování realizace MAP, popis způsobů zapojení veřejnosti do tvorby MAP

2. Analytická část

2.1. Obecná část analýzy

2.1.1. Základní informace o řešeném území

Území pro zpracování MAP ORP Rychnov n/K se nachází v severovýchodní části Čech při hranicích s Polskem. Celé leží v Královéhradeckém kraji, v okrese Rychnov nad Kněžnou. Oblast tvoří dva rozdílné krajinné celky, a to Orlické hory na východě a Podorlická pahorkatina na západě a jihozápadě území. Geomorfologicky patří území do Sudetské soustavy.

Reliéf území Rychnovska je poměrně pestrý. Zatímco celá západní a jihozápadní část regionu má terén jen velmi mírně vlnitý, východní a severovýchodní oblasti jsou členité a konfigurace terénu zde do značné míry ovlivňuje podmínky pro každodenní život obyvatel. V tomto regionu leží i nejvyšší bod celého území, vrchol hory Koruna (1101 m) nacházející se na hřebeni Orlických hor.

Celkový počet obyvatel k 1.1.2016 v území dosahuje 35 638. Rozloha území je 488 km² (téměř polovina rozlohy okresu Rychnov n/K), hustota zalidnění tak činí přibližně 73 obyvatel na 1 km² a je výrazně podprůměrná, jak při srovnání Královéhradeckého kraje, tak zejména České republiky, kde je téměř dvojnásobná. Velmi nízkou hustotu má především horská část území, kde se pohybuje jen kolem 20 obyvk/km².

Nízká hustota zalidnění, zejména pak při hranicích s Polskem, je z velké části ovlivněna konfigurací terénu. Většina obcí leží na území Orlických hor nebo podhůří. To dokládá i průměrná nadmořská výška jedné obce (měřeno v centrální zastavěné části obce, která je obvykle nižší než okolní části) v rámci řešeného území. Činí více než 400 m.n.m. (v rámci kraje je průměr 339 m.n.m.), ale v obcích při hranicích s Polskem přesahuje 600 m.n.m.

Dalším faktorem nižší zalidněnosti území je periferní poloha v rámci České republiky (území při hranicích s Polskem). Po vstupu Česka i Polska do EU a Schengenského prostoru se sice faktor polohy v příhraničí částečně marginalizoval, nicméně úplné odstranění této bariéry je dlouhodobou otázkou.

V území převažují zejména malé obce a obce střední velikosti. Pouze jediné město (Rychnov n/K) má více než 10 tis. obyvatel, tři zbývající města (Vamberk, Rokytnice v Orlických horách a Solnice) mají 2-5 tis. obyvatel a ještě další tři obce (Doudleby nad Orlicí, Kvasiny a Skuhrov nad Bělou) mají mezi 1-2 tis. obyvateli. Všechny ostatní obce mají méně obyvatel, z toho Říčky v Orlických horách a Jahodov méně než 100 obyvatel. Převahu malých obcí dokládá např. skutečnost, že zatímco v České republice žije v obcích do 1 000 obyvatel jen cca 17% obyvatelstva, na Rychnovsku je jejich podíl téměř dvojnásobný (32%).

Celé území MAP je zahrnuto do Euroregionu Glacensis, což je nadnárodní sdružení měst a obcí a dalších právnických osob na území Královéhradeckého, Pardubického a části Olomouckého kraje (na české straně) a přilehlé části polského území. Sídlem sdružení na české straně je Rychnov nad Kněžnou. Cílem sdružení je podpora rozvoje území a spolupráce v oblasti územního plánování, hospodářství, ochrany životního prostředí, infrastruktury, cestovního ruchu, školství, kultury a sociální oblasti.

Většina obcí v území MAP je součástí Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Rychnovsko. Na řešeném území rovněž působí několik menších svazků obcí, které jsou zaměřeny jak komplexně na celkový rozvoj regionu, tak i tematicky.

Z hlediska dlouhodobého vývoje (od r. 1961) se počet obyvatel v území MAP zvýšil o téměř 8%. Růst počtu obyvatel v území se však zastavil již na přelomu tisíciletí a mezi roky 2001-2011 počet obyvatel v území pak už ubývá. Již delší dobu dochází k nepříznivému demografickému vývoji zejména v pohraničním území, kde obyvatelstva z různých příčin ubývá již mnoho desetiletí. Ani většina ostatní části území však nezaznamenávala příznivý vývoj, protože na celkovém růstu počtu obyvatel po roce 1961 se téměř výhradně podílelo město

Rychnov n/K. Pokud bychom toto město nebrali v úvahu, i v této části by docházelo spíše k poklesu počtu obyvatel.

Po roce 2000 dochází ve vývoji počtu obyvatel v řešeném území ve srovnání s obdobím 2. poloviny 20. století ke změnám, a to hned v několika rovinách:

- Z hlediska populačního vývoje řešeného území jako celku se dosavadní přírůstek počtu obyvatel mění v jeho úbytek.

- Zásadnější je pak změna demografického vývoje v rámci velikostních skupin obcí. Pokles počtu obyvatel zaznamenávají tři ze čtyř měst a zároveň největších obcí území MAP (Rychnov n/K, Vamberk a Rokytnice v Orlických horách), přičemž dříve byly všechny tyto obce populačně růstové. V Rychnově n/K a jejím bezprostředním okolí však zejména v posledních 2-3 letech přibývá obyvatelstvo, které zde nemá trvalé bydliště a tudíž není statisticky podchycené (zaměstnanci automobilového závodu).

Na druhé straně většina menších obcí, dříve demograficky úbytkových, populačně přibývá. Největší absolutní nárůst počtu obyvatel zaznamenávají Kvasiny, relativně pak malé obce Říčky v Orlických horách a Jahodov.

Tab. 1 Dlouhodobý vývoj obyvatelstva v letech 1970 – 2015

území	Vývoj počtu obyvatelstva podle SLDB						Podíl obyvatel ve věku (v%)	
	1970	1980	1991	2001	2011	2015	do 15 let	65 a více let
podhorská část Rychnovska	27 669	29 803	30 222	30 405	30 405	30 409	15,3	17,8
horská část Rychnovska	5 415	5 111	5 014	5 441	5 306	5 127	15,3	15,5
řešené území celkem	33 084	34 914	35 236	35 846	35 711	35 536	15,3	17,4
okres Rychnov n/Kněž.	76 751	79 491	78 144	78 294	79 251	78 926	15,5	18,1
Královéhradecký kraj	540 337	561 385	552 809	550 724	555 683	551 590	15,0	19,0
Česká republika	9 807 697	10 291 927	10 302 215	10 230 060	10 562 214	10 538 275	15,2	17,8

Pramen: ČSÚ

Na celkový pokles počtu obyvatelstva v území má vliv především migrace. Území je především v posledních letech výrazně migračně ztrátové. Zatímco v rámci Královéhradeckého kraje, ale i okresu Rychnov nad Kněžnou převažují přistěhovalí nad vystěhovalými, v řešeném území je tomu naopak. Na zápornou migrační bilanci má vliv především vnitrozemské oblasti území, kde obyvatelstvo ubývá.

Na území MAP se stále zřetelněji projevují změny ve věkové struktuře obyvatelstva. Je patrný trend stárnutí populace, soustavně klesá podíl dětské složky a naopak zvyšuje se zastoupení seniorské části populace. Počátkem roku 2015 již žilo v území 6 200 obyvatel starších 65 let. Již třetím rokem počet seniorů ve věku 65 a více let převýšil počet dětí do 15 let. Procentuální podíl seniorů dosáhl hodnoty 17,4%. V rámci Královéhradeckého kraje i České republiky je podíl seniorů ještě výraznější, v kraji dokonce dosáhl hodnoty 19%.

Pro území je typická poněkud nižší sídelní stabilita, jelikož jen necelých 47% obyvatelstva se narodilo v obci současného trvalého bydliště. V rámci kraje i České republiky přibližně polovina obyvatelstva žije ve stejné obci, kde se narodilo. Malá stabilita území je typická zejména pro pohraniční horské obce, v Říčkách v Orlických horách nebo ve Zdobnici se více než 2/3 tamních obyvatel během života do obce přistěhovali, v Bartošovicích je

to dokonce více než tři čtvrtiny obyvatel. Od posledního sčítání je patrný všeobecný trend poklesu počtu obyvatel, kteří se narodili v obci současného bydliště.

Z hlediska vzdělanosti má nadprůměrný podíl středoškolsky i vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva město Rychnov, v ostatních částech území je míra vzdělanosti mnohem nižší. Nejméně příznivé hodnoty mají především malé obce v území (výjimkou je obec Jahodov poblíž Rychnova n/K, kde v době posledního sčítání bydlela více než pětina vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva). Celkově se vzdělanost obyvatelstva mezi sčítáními 2001 a 2011 se ve většině obcí zvýšila (měřeno podílem středoškolsky i vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva), byť nadále zůstává mírně podprůměrná.

Tab. 2 Vzdělanostní charakteristiky obyvatelstva území dle SLDB 2011 a jejich srovnání s vyššími územními celky

území	Počet obyvatel celkem 2011	Počet obyvatel ve věku 15 a více let	Počet obyvatel 15 + podle vzdělání				Podíl 15+ dle vzdělání (%)	
			ZŠ	vyuč. bez maturity	SŠ s maturitou	VŠ	SŠ	VŠ
podhorská část Rychnovska	30 405	25 877	4 301	9 228	8 625	2 429	33,3	9,4
horská část Rychnovska	5 441	4 482	960	1 811	1 151	301	25,7	6,7
řešené území celkem	35 711	30 359	5 261	11 039	9 776	2 730	32,2	9,0
okres Rychnov n/Kněžnou	79 251	67 238	11 698	24 493	21 627	6 211	32,2	9,2
Královéhradecký kraj	555 683	474 739	82 735	166 928	150 016	49 461	31,6	10,4
Česká republika	10 436 560	8 947 632	1 571 602	2 952 112	2 969 467	935 376	33,2	10,5

Pramen: ČSÚ

Míra nezaměstnanosti v území se dlouhodobě pohybuje v pásmu pod celostátními i celokrajskými průměry a v posledních letech se navíc ještě snižuje. Po roce 2010 se situace v míře nezaměstnanosti v území vyvíjí v souladu s celostátními tendencemi, nicméně po celé sledované období byla v území výrazně nižší nezaměstnanost než v kraji a zejména v České republice. Na počátku roku 2015 činila míra nezaměstnanosti v území MAP 4,8%, zatímco v Královéhradeckém kraji dosahovala výše 6,3% a v celé České republice dokonce 7,4%. Nezaměstnanost nadále klesala i během roku 2015 a 2016. Počátkem roku 2017 dosahovala míra nezaměstnanosti v Česku hodnoty 5,2%, v Královéhradeckém kraji 3,8% a na Rychnovsku (řešené území MAP) pouze 1,8%. Míra nezaměstnanosti v okrese Rychnov nad Kněžnou je v současnosti vůbec nejnižší v celé republice.

Ze zaměstnaných nejvíce obyvatel v roce 2011 pracovalo v průmyslu (36%, zatímco v ČR jen čtvrtina všech zaměstnaných). V zemědělství pracovalo 4,5% zaměstnaného obyvatelstva. Obě tato odvětví trvale nabízejí volná pracovní místa, absolventů škol potřebného zaměření je však v regionu nedostatek. I přes výraznější nárůst proti předchozímu období dosud vykazují relativně nižší podíl zaměstnanosti (ve srovnání s údaji za celou ČR) pracovníci ve službách a dalších odvětvích.

Jelikož v území převažují malé obce, velký význam má i dojíždka ekonomicky aktivních obyvatel za prací a žáků a studentů do škol. Podle dat SLDB 2011 musela téměř polovina ekonomicky aktivních obyvatel za prací dojíždět mimo obec svého trvalého bydliště. Ve srovnání s ČR se jedná o nadprůměrný podíl, což ale odpovídá velikostní

strukturu obcí ve sledovaném území (v menších obcích se častěji dojíždí za prací). Pouze v okresním městě se jedná přibližně o třetinu obyvatel, v naprosté většině ostatních obcí se jedná o více než polovinu obyvatel, v některých obcích dokonce více než tři čtvrtiny obyvatelstva, které musejí dojíždět do zaměstnání mimo obec svého trvalého bydliště.

Vzhledem k často nedostatečné dopravní obslužnosti sídel, ležících v periferních územích při hranicích je tak nutné používání automobilu k cestě do zaměstnání. Je pochopitelné, že čím dál větší počet obyvatel pak bude zvažovat, zda bude za takových podmínek (finanční náklady na dojíždění) jezdit do zaměstnání.

V současné době bude podíl vyjíždějících osob do zaměstnání pravděpodobně ještě vyšší (vzhledem k rozrůstajícímu se závodu Škoda v Kvasinách) a ani v příštích letech nelze čekat, že se podíl obyvatel vyjíždějících do zaměstnání mimo bydliště sníží.

2.1.2. Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů mající souvislost s oblastí vzdělávání

2.1.2.1. Strategie na národní úrovni

Tab. 3 Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na národní úrovni

Strategické dokumenty CELOSTÁTNÍ	
Název	dostupné na (link)
Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020	http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3
Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 -2018	http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf
Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-digitalniho-vzdelavani-do-roku-2020
Koncepce podpory mládeže 2014 - 2020	http://www.msmt.cz/mladez/narodni-strategie-pro-mladez
Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020	http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf
Strategie sociálního začleňování 2014-2020	http://www.mpsv.cz/files/clanky/17082/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf
Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020	http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/b1ad3bcc-f10a-4b9d-bda8-22361870ef79/Technicka-revize-Dohody-o-Partnerstvi-ve-verzi-schvalene-Evropskou-komisi-dne-13-4-2016_1.pdf?ext=.pdf
Evropa 2020	http://www.msmt.cz/uploads/Zalezitosti_EU/Evropa_2020.pdf
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_udrziteln_eho_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_udrziteln_eho_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf

Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/zamer-rozvoje-ctenarske-a-matematicke-gramotnosti-v
Národní plán výuky cizích jazyků	http://www.syka.cz/files/narodni_plan_vyuky_ciz_jaz.pdf
Strategie romské integrace do roku 2020	http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/vlada-schvalila-strategii-romske-integrace-do-roku-2020-126945/
Strategie celoživotního učení ČR	http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr
Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011 – 2020	http://www.ibesip.cz/data/web/soubory/nsbsp-2011-2020-formatovani-ii.pdf
Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020	http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2016-az-2020.aspx
Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018	http://www.msmt.cz/file/28077
Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/koncepce-vcasne-pece-o-deti-ze-sociokulturne-znevychodnujiciho-prostredi-1
Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020	http://www.msmt.cz/mladez/talentovana-mladez

Pramen: Internetové stránky příslušných dokumentů

Podrobná analýza všech strategických dokumentů na národní úrovni v oblasti vzdělávání je přiložena v příloze č. 1 tohoto materiálu.

2.1.2.2.Strategie na vyšších územních úrovních – Královéhradecký kraj

Tab. 4 Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na krajské úrovni – Královéhradecký kraj

Strategické dokumenty KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	
Název	dostupné na (link)
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/vyrocnizpravy/DZ-KHK-final-29-2-2016.pdf
Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/rozvoj-2014-2020/strategie-rozvoje-kraje-2014-2020-70319/
Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/program-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-2014-2016-74365/
Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/volnocasove-aktivity/telovychova-sport/Zamer_khk_sport_a_vca_2013_10_21_upraveny.pdf
Dotacíní strategie Královéhradeckého kraje 2014-2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/dotacni-strategie/dotacni-strategie-kralovehradeckeho-kraje-2014-2016-75556/
Koncepce environmentálního vzdělávání,	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/rozvoj-kraje/rozvojove-

výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji	dokumenty/schvalene-koncepce/aktualizace_koncepce-EVVO_KHK_2004.pdf
Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014-2018	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/prevence-soc-patologicky-jevu/Koncepce-primarni-prevence-KHK-2014-2018.pdf
Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji 2011-2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/cz/poskytovatele/strategie-dokumenty/strategie-integrace-socialne-vyloucenych-lokalit-v-kralovehradeckem-kraji---50418/
Koncepce prevence kriminality v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/strategie-dokumenty/riminality/Koncepce-prevence-kriminality-v-Kralovehradeckem-kraji-2012-2016.pdf
Strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011-2015	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/socialni-prevence/protidrogova-politika/Strategie-protidrogove-politiky-Kralovehradeckeho-kraje-na-obdobi-2011---2015_1.pdf
Koncepce rodinné politiky v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/Koncepce_rodinne_politiky_KHK_FINAL.pdf

Pramen: Internetové stránky příslušných dokumentů

Podrobná analýza všech strategických dokumentů na úrovni Královéhradeckého kraje v oblasti vzdělávání je přiložena v příloze č. 2 tohoto materiálu.

2.1.2.3. Strategie na úrovni správního obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou

Strategie rozvoje Mikroregionu Rychnovsko

Svazek má zpracovanou Strategii Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Rychnovsko z r. 2004. Strategie je staršího data, nicméně stále aktuálně platná a zahrnuje území SO ORP Rychnov n/K, které je téměř shodné s územním vymezením MAP Rychnovsko.

Strategie řeší 6 oblastí (podobně jako tehdejší nadřazený dokument, kterým byl Program rozvoje Královéhradeckého kraje:

- Průmysl, obchod, služby
- Lidské zdroje
- Infrastruktura
- Životní prostředí,
- Cestovní ruch a
- Zemědělství
- Rozvoj venkovského prostoru

Vzdělávání je řešeno v rámci oblasti Lidské zdroje, prostřednictvím strategického cíle B.2. Rozvoj vzdělávacích aktivit, koncepce celoživotního vzdělávání a rekvalifikací.

Je zde mj. konstatováno, že úroveň vzdělanosti v území je nízká a zvýšení její úrovně je jedním ze základních strategických cílů. Tento cíl je dále specifikován do následujících specifických cílů:

B.2.1. Rozvoj vzdělávacích institucí

B.2.2. Restrukturalizace sítě škol a školských zařízení s přihlédnutím k potřebám trhu práce

B.2.3. Zajištění potřeb trhu práce, zvláště pokud se týká dělnických profesí.

Strategie území SO ORP Rychnov n/K v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a regionální dopravy a její návaznosti

Strategie z let 2014-2015 byla zpracovaná městem Rychnov nad Kněžnou v rámci projektu Svazu měst a obcí ČR „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“ na období 2015-2024. Jak je z názvu patrné, zabývá se čtyřmi tématy:

- Školství
- Sociální služby
- Odpadové hospodářství
- Regionální doprava

Vzdělávání je řešeno v tématu školství a do značné míry řeší i problematiku, která je předmětem místního akčního plánu vzdělávání. V analytické části je detailněji popsána situace v oblasti předškolního a základního školství, analýza rizik a souhrnná SWOT analýza.

Dále následuje návrhová část, kterou tvoří 2 oblasti školství, a to:

A. Demografie školství

B. Ekonomika školství

Oblast Demografie školství je řešena prostřednictvím těchto cílů.

A1. Rozšíření zdravého a aktivního životního stylu občanů, podpora kvality a dostupnosti volnočasových aktivit pro děti a mládež

A.2. Propagace regionu jako místa pro plnohodnotný život rodin.

Oblast Ekonomika školství je řešena těmito cíli:

B.1. Koordinace a diverzifikace školství v obcích regionu, kumulace finančních prostředků, sdílení zaměstnanců, prostor, vybavení a hromadné školní dopravy

B.2. Zavedení alternativních přístupů k výchově a vzdělání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí v předškolním a základním vzdělávání

B.3. Zvýšení zájmu o učňovské vzdělání

Každý cíl naplňuje několik opatření, jsou stanoveny indikátory výsledku a výstupu, pomocí kterých lze monitorovat a hodnotit úspěšnost cílů.

Druhou část dokumentu tvoří akční plán na roky 2016 a 2017. Tento Akční plán obsahuje záměry obcí, příp. svazků obcí, které jsou připravovány k plnění cílů stanovených pro oblast školství. Podkladem k akčnímu plánu byl zásobník projektů, který byl shromážděn Místní akční skupinou Sdružení SPLAV při zpracování SCLLD.

Z oblasti školství obsahuje celý zásobník 44 záměrů či projektů. Do vlastního akčního plánu byl zařazen výběr z těchto projektů dle následujících kritérií: potřebnost, proveditelnost a připravenost. Výsledný přehled obsahuje pouze takové projekty, se kterými nositelé souhlasí a do kterých je připravena se aktivně zapojit většina starostů obcí z území, a to z toho důvodu, že tyto projekty jsou přínosné celoregionálně.

V rámci školství byl podrobněji rozpracován projekt „Propagační kampaň technického vzdělávání“. Byl vybrán proto, že nedostatek zájemců o učňovské obory je dlouhodobým jevem, je důsledkem devalvace vzdělávání a

snížování úrovně jednotlivých stupňů vzdělání. Výsledkem je nedostatek řemeslníků na jedné straně a nezaměstnanost absolventů středních a vysokých škol na straně druhé. Tuto situaci je potřeba změnit i v regionu. Vhodným způsobem k tomu je spolupráce s budoucími zaměstnavateli, kteří mají na kvalitě absolventů učňovských oborů velký zájem.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Sdružení SPLAV na období 2014-2022

Strategie (SCLLD) byla zpracována v letech 2013-2016 pracovníky Sdružení SPLAV pro území působnosti MAS. I území MAS téměř kopíruje území pro zpracování MAP Rychnovska. Strategie má 3 části, analytickou, strategickou a implementační. V analytické části je vzdělávání řešeno v kapitolách „Obyvatelstvo“ (úroveň vzdělanosti obyvatelstva) a „Vybavenost obcí a služby“ (vzdělávací zařízení v území).

Konstatuje se zde, že v území je mírně podprůměrná úroveň vzdělanosti, relativně velké rozdíly jsou však uvnitř území. Podprůměrná vzdělanost je především v horské části Rychnovska a obecně pak v malých obcích.

I z hlediska vybavenosti škol je na tom hůře horská část – z některých obcí je nutné dojíždět na poměrně velké vzdálenosti. Všechna specializovaná vzdělávací zařízení jsou koncentrována do Rychnova, příp. je nutné dojíždět mimo region.

Strategická část SCLLD má 3 prioritní oblasti:

- Prostředí
- Občané
- Podnikání

Problematika vzdělávání je řešena v rámci prioritní oblasti Občané v tématu B1. Výchova a vzdělávání. Toto téma naplňují 4 aktivity:

- B1.1 Předškolní výchova
- B1.2 Školní vzdělávání
- B1.3 Celoživotní vzdělávání
- B1.4 Věda a výzkum

Tyto aktivity jsou dále podrobněji rozpracovány, ke každému tématu jsou uvedeny příslušné aktivity a případně i specifická území, na kterých je třeba prioritně danou oblast řešit. Rovněž jsou definovány i vhodné přijatelné výdaje ke každé aktivitě.

Součástí strategické části je i akční plán, který obsahuje programové rámce 4 operačních programů EU.

- IROP
- PRV
- OPZ
- OPŽP

Programový rámec IROP je tvořen 7 opatřeními/fichemi. Jedním z nich je i opatření Výchova a vzdělání – investice, které popisuje, jakým způsobem budou moci být čerpány finanční prostředky prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje z IROP do oblasti vzdělávání (SC2.4. IROP – Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení).

Opatření obsahuje vazbu na IROP i strategii MAS, popis opatření, které bude možné podpořit, typy podporovatelných projektů a příjemce podpory. Rovněž jsou uvedeny indikátory výstupu i výsledku, jejich hodnoty a v příloze dokumentu je detailní popis a zdůvodnění hodnot těchto indikátorů.

2.1.3. Vyhodnocení dotazníkového šetření

2.1.3.1. Dotazníkové šetření realizované MŠMT

Dotazníkové šetření potřeb základních škol v rámci projektu MAP OP VVV probíhalo od 7.12.2015 do 1.2.2016 ve všech mateřských a základních školách v ČR. Zúčastnily se ho všechny ZŠ a téměř všechny MŠ v regionu (neúčastnila se ho jen 1 MŠ). V květnu však proběhlo 2. kolo, kterého se zúčastnila zbylá MŠ v území, účast tak byla v regionu 100%.

Dotazník obsahoval celkem 9, resp. 10 okruhů dotazování: Podpora inkluzivního/společného vzdělávání; Čtenářská gramotnost; Matematická gramotnost; Jazyková gramotnost (pouze u ZŠ); Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě; Podpora polytechnického vzdělávání; Podpora sociálních a občanských dovedností a dalších kompetencí; Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků; Rozvoj infrastruktury základní školy; Hlavní a další priority rozvoje

Výsledky průzkumu byly zaslány každé škole a sloužily mj. jako podklad ke stanovení témat projektů zjednodušeného financování (tzv. šablon). Zpracovatel získal prostřednictvím odboru školství, mládeže a tělovýchovy úřadu města RK agregované výsledky za SO ORP Rychnov n/K.

Tab. 5 Hlavní oblasti rozvoje u ZŠ a MŠ

Hlavní oblasti rozvoje podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol			
	Základní školy		Mateřské školy	
	ORP RK	ČR	ORP RK	ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	5	4	3	3
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	3	2	2	4
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	4	3	6	5
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	6	6	5	6
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2	5	4	2
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1	1

Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

V území ORP Rychnov chtějí základní školy rozvíjet především svoji infrastrukturu, čímž se neliší od celostátních výsledků. Na dalším místě se již objevuje podpora polytechnického vzdělávání, zatímco v ČR tato priorita není příliš důležitá. V ostatních okruzích se pak území příliš neodlišuje od celostátních průměrů.

Mateřské školy chtějí rovněž nejčastěji rozvíjet svoji infrastrukturu, na dalším místě je pak podpora čtenářské gramotnosti.

Tab. 6 Investice do infrastruktury v letech 2010-2015

Investice v letech 2010–2015	ORP RK	CR
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora atp.)	56%	53%
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy	96%	90%

Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

Více než polovina škol investovala z prostředků EU do staveb a modernizací budov a jejich částí, téměř všechny školy pak využily dotace na vnitřní vybavení školy.

Z modernizací se nejčastěji realizovaly projekty na zateplení budov (přibližně třetina ZŠ) a také rekonstrukce učeben informatiky (20% ZŠ). Ještě více se uplatňovaly dotace na vnitřní vybavení škol, téměř dvě třetiny je využily na nákup interaktivních tabulí a také audiovizuální techniky. Přibližně polovina škol si vybavila počítačové učebny, ať už novými počítači nebo softwarem pro tuto techniku.

U modernizací mateřských škol byly rovněž nejčastější projekty na zateplení budov, hned za nimi pak MŠ prováděly stavební úpravy na podporu podnětného venkovního prostředí (zahrady, hřiště). Pokud se týká vnitřního vybavení MŠ, nejčastěji se investovalo do vybavení informační technikou pro potřeby pedagogických pracovníků, ale také do nových didaktických pomůcek.

Dalším okruhem v dotazníku byla podpora inkluzivního/ společného vzdělávání. Jednoznačně největší překážkou je pro představitele základních, ale i mateřských škol nedostatek financí na personální zajištění na práci s heterogenními skupinami žáků. Dále na základních školách chtějí rychlejší změnu systému, zatímco v mateřských školách se spíše potýkají s velkým počtem dětí ve třídách.

I v rámci rozvoje čtenářské gramotnosti si zástupci škol nejvíce stěžují na nedostatek finančních prostředků v této oblasti. Další překážkou je relativně málo času pro rozvoj čtenářské gramotnosti, ale také nezájem ze strany žáků a rodičů. V oblasti čtenářské gramotnosti nejsou významnější rozdíly ve výsledcích průzkumu mezi mateřskými a základními školami.

Úplně stejné překážky jako u čtenářské gramotnosti uvádějí ředitelé základních škol v případě matematické gramotnosti. Nicméně mateřské školy tentokrát mají jiné negativní priority – v rozvoji jim brání především nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti a také nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj pregramotnosti.

Z hlediska podnikavosti, iniciativy a kreativity si pedagogové kromě nedostatku financí stěžují na nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků a na malý zájem jak zaměstnavatelů a podnikatelů ve spolupráci se školami, tak i malý zájem žáků o tato témata. Na rozdíl od ZŠ je toto téma velmi příznivě hodnoceno v mateřských školách.

Velmi příznivě je hodnocena podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí, a to jak v MŠ, tak i ZŠ. Pouze na základních školách jejich představitelé hodnotili poněkud hůře, že škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence (např. formou žákovské samosprávy apod.).

V oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání, na základních školách se v dotazníku velmi často objevovalo nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben nebo dílen, částečně i nevhodné nebo neodpovídající

prostory, v MŠ pak absence samostatného pracovníka nebo pracovníků, kteří by měli na starost výuku polytechnického vzdělávání.

Rozvoj digitálních kompetencí podle představitelů škol opět nejvíce determinuje nedostatek financí. Velká část respondentů si však stěžuje i na nedostatečné časové možnosti pedagogů k jejich vzdělávání, částečně i na nedostatečné znalosti pedagogů nebo špatné, často zastaralé technické vybavení.

Shrnutí:

Dotazníkové šetření umožnilo získat představy o tom, co nejvíce trápí představitele mateřských i základních škol a na které oblasti je třeba se prioritně zaměřit. I přesto, že většina škol v předchozích 5 letech investovala do rozvoje infrastruktury (často i s podporou financí z EU), chtějí tuto oblast rozvíjet i nadále. Spíše se chtějí zaměřovat na nákup vybavení do tříd a odborných učeben, ale i úpravy okolí škol. Uvědomují si i potřebu polytechnického vzdělávání. Limitujícím faktorem rozvoje jsou nejčastěji finance.

3.1.3.2. Dotazníkové šetření pro veřejnost

Realizační tým uskutečnil dotazníkové šetření, které bylo určeno veřejnosti, především rodičům dětí a žáků mateřských a základních škol v regionu MAP. Šetření probíhalo on-line prostřednictvím webů mateřských a základních škol a také obcí v regionu od konce června 2016. K 30. září 2016 bylo získáno celkem 167 odpovědí a šetření stále pokračuje.

Dotazník má 10 otázek, které vycházejí především z podnětů členů pracovních skupin MAP. Týká výběru školy, komunikace se školou, oblastí technického vzdělávání, čtenářské a matematické gramotnosti a inkluze. Na většinu otázek respondenti odpovídali formou uzavřených či polootevřených otázek (výběr z několika možností odpovědí a možnost „jiné“, kterou mohli slovně upřesnit). Ve většině otázek mohli zvolit více odpovědí, prosto součet odpovědí přesahuje 100%. Některé otázky naopak respondenti vynechali. V závěrečné otázce mohli respondenti vyjádřit jakékoliv připomínky či komentáře k tématu vzdělávání.

Tab. 7 Podle čeho vybíráte školu pro své dítě?

Odpověď	Absolutně	v%
Podle místa bydliště	108	66
Zjišťují si kvalitu školy	89	54
Ostatní	8	5

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Místo bydliště i kvalita školy jednoznačně převažují při výběru školy, z ostatních možností se objevují např. názory „jakým škola respektuje individualitu dítěte a podporuje jeho osobní rozvoj“. Pro některé respondenty je důležité znalost prostředí či docházka sourozenců nebo kamarádů do stejné školy.

Tab. 8 Při komunikaci se školou bych uvítal:

Odpověď	Absolutně	v%
Komunikaci e-mailem	101	66
Více konzultačních hodin s učiteli	54	35

Ostatní	18	12
---------	----	----

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Dvě třetiny rodičů upřednostňují elektronickou komunikaci se školou, někteří ještě doplňují, že by se měl zlepšit obsah webových stránek školy. Několik rodičů si myslí, že komunikace je už nyní velmi dobrá a nepotřebují na ní nic měnit. Kritické názory se objevovaly jen v ojedinělých případech.

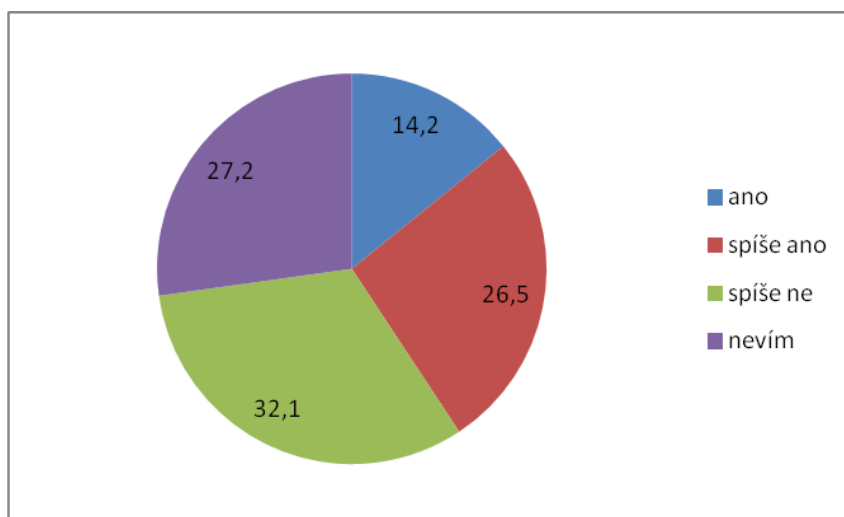
Tab. 9 V oblasti technického vzdělávání navrhuji:

Odpověď	Absolutně	v%
Navštěvovat s žáky podniky a pracoviště	80	51
Přidat vyučovací hodiny dílen	65	41
Seznamovat rodiče více s možnostmi uplatnění na trhu práce	59	38
Ostatní	12	8

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Pokud se týká technického vzdělávání, velká část rodičů souhlasí s navrženými možnostmi, jako je návštěva pracoviště, dílen a seznámení rodičů s možnostmi trhu práce. Další respondenti navrhuji zajištění odborníků mimo školu a také „vychovávat děti tak, aby jim manuální práce nepřipadala jako něco špatného“. Někteří připomínají, že se nemá vše orientovat jen na automobilový průmysl, který v současné době zásadně ovlivňuje situaci na trhu práce v regionu.

Graf 1 Připravuje škola dostatečně žáky na praktický život s ohledem na situaci na trhu práce?

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Při odpovědi na tuto otázku si poměrně velká část rodičů myslí, že škola nepřipravuje dostatečně žáky na praktický život, zaměřuje se spíše na oblasti, které nebudou žákům v praktickém životě příliš k užítku. Proti tomu

14% rodičů je přesvědčeno, že škola v této oblasti dělá maximum, např. spolupracuje s významnými zaměstnavateli v regionu apod.

Tab. 10 Co vaše dítě motivuje ke čtení?

Odpověď	Absolutně	v%
Možnost výběru četby dle schopností a zájmu dítěte	111	69
Volný přístup ke knihám ve škole	40	25
Besedy a návštěvy v knihovně	40	25
Zapojení čtenářských dílen do vyučování	36	22
Ostatní	17	11

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Největší motivací ke čtení je pro více než dvě třetiny rodičů to, že si dítě může vybrat knihu podle svého zájmu a schopností. Kromě dalších „předvybraných“ možností respondenti zdůrazňovali rovněž úlohu rodiny, která by měla jít příkladem, rodiče by měli připomínat dítěti, že si má číst a důsledně to kontrolovat. Na druhé straně si někteří rodiče myslí, že nic nepomůže, zejména pak v konkurenci počítačů a dalších digitálních medií.

Tab. 11 Jak podpořit matematickou gramotnost u žáků?

Odpověď	Absolutně	v%
Podporovat matematiku propojenou s běžným životem	126	77
Využívat logických a matematických her ve výuce	93	57
Využívat IT pomůcky	39	24
Nabídnout ve volném čase žákům klub logických her	26	16
Učit podle matematiky prof. Hejného	25	15
Ostatní	8	5

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Matematická gramotnost by se podle drtivé většiny respondentů měla podporovat tím, že bude matematika propojena s běžným životem. Rovněž by se měly více využívat ve výuce logické a matematické hry. Ostatní možnosti by již měly využívat méně, např. učení podle matematiky prof. Hejného má podle některých rodičů úskalí v tom, že by se tuto metodu museli nejprve naučit i oni, aby se mohli pak s dítětem učit. Z ostatních možností někteří respondenti pak uváděli, že se má procvičovat více matematika doma.

Tab. 12 Co by pomohlo dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami zapojit se do kolektivu vrstevníků?

Odpověď	Absolutně	v%
Systematické budování pozitivního klimatu ve třídě	84	53
Specifický přístup vyučujících, kteří jsou proškoleni	57	36
Individuální přístup	56	35

Upravené prostředí ve škole	48	30
Speciální pedagog ve škole	36	23
Ostatní	11	7

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Největší část rodičů si myslí, že dítěti se SVP nejvíce pomůže systematické, dlouhodobé budování pozitivního klimatu ve třídě. Nicméně někteří respondenti zároveň dodávají, že záleží především na míře speciálních potřeb. Ti, kteří budou mít menší speciální potřeby, se asi snadněji začlení do kolektivu. Rodiče podporují integraci spíše u tělesně postižených než u mentálně postižených dětí a žáků.

V poslední otázce mohli respondenti sdělit jakýkoliv názor, připomínku či komentář k současnému školství. Možnost vyjádřit svůj názor využila téměř polovina všech respondentů.

Poměrně velká část rodičů současný systém kritizovala s tím, že školy stále ještě požadují spíše se naučit nazpaměť data na písenuku a záhy to zapomenout. Místo toho by učitelé měli učit se samostatně orientovat v problémech, vlastními slovy vysvětlovat probrané učivo, učit se v souvislostech apod. Učí se zejména věci, které nebudou potřebovat, místo aby získávali informace, které využijí v praktickém životě. Žáci pak mají problém při přechodu na vyšší stupně škol a zejména pak při nástupu do pracovního procesu.

Jiní respondenti se naopak pozastavovali nad neustále klesající prestiží a autoritou učitelů, která často není podporována ani v rodině žáků. Učitelé mají omezené pravomoce a problémoví žáci toho zneužívají. V souvislosti s rozšířením sociálních sítí i videokanálů na webu je tento problém ještě markantnější.

V některých případech za to, dle respondentů, mohou sami učitelé, protože jejich úroveň je značně rozdílná. Na jedné straně zde působí kvalitní pedagogové, kteří tomuto povolání obětují i svůj volný čas, na druhé straně zde působí učitelé, které zajímá jen to, aby odučili svoji hodinu. Odchod kvalitních pedagogů ze školství je problém zejména v našem regionu, kde je minimální nezaměstnanost i velký prostor pro jiné uplatnění učitelů za lepší finanční ohodnocení.

Problémem jsou podle některých rodičů i narůstající sociální rozdíly mezi dětmi. Ty se často poměřují materiálními hodnotami a sociálně slabší děti jsou pak vyčleňovány z kolektivu. Problém by částečně mohly vyřešit školní uniformy.

Rodiče většinou příliš nevítají inkluzi. Podle nich to nebude mít kladný efekt ani pro děti tzv. normální ani pro děti s handicapem. Ve třídě navíc často bývá velký počet žáků, učitel pak vše nezvládne.

Někteří respondenti uvádějí, že v území bohužel neexistují kluby pro starší děti, nebo alespoň lepší návaznost vyučování na dopravní spojení. Dojíždějící děti pak musí čekat ve městě na autobusy, které obvykle jezdí až později odpoledne.

Další připomínky se vyskytují už jen jednotlivě – stížnosti na školní jídelnu, na příslušné školy, na málo pohybu, resp. hodin tělesné výchovy apod.

Shrnutí:

V uvedených komentářích se objevují spíše negativní poznámky. Obvykle to tak bývá, že se vyjadřují spíše respondenti, kteří chtějí kritizovat, než něco pochválit. Pokud se týká první oblasti připomínek, tj. učení nazpaměť malého prostoru pro samostatnou orientaci v problémech, již byla konzultována i s některými pedagogy. Jejich názor je takový, že rodiče opravdu mohou mít podobné připomínky, nicméně přání většiny dětí a žáků je dle jejich zkušeností úplně jiné – namáhat se co nejméně, jen se naučit nezbytně nutné věci a pokud možno samostatně nepřemýšlet.

Jedním z úkolů by podle rodičů měla být snaha o to, aby děti svůj přístup změnily, snažit se je „zapálit“ pro výuku a vysvětlit jim, že se opravdu neučí pro školu, ale pro život. I když je jasné, že ve světle dalších problémů, které zde byly uvedeny, to půjde dost obtížně.

Na druhé straně z dalších komentářů vyplývá, že si část rodičů uvědomuje, že za všechny negativní projevy žáků nemůže jen škola. Je nutné, aby děti vychovávali především rodiče a šli jim pozitivním příkladem.

2.1.4. Charakteristika školství v řešeném území

2.1.4.1. Přiblížení problematiky školství v řešeném území

V řešeném území se nachází – pokud se týká zařízení formálního vzdělávání pro děti do 15 let - 28 mateřských škol, 26 základních škol (z toho 1 ZŠ pro 1.-4. ročník, 11 ZŠ pro 1.-5. ročník a 14 ZŠ pro 1.-9. ročník, vč. dvou škol speciálních) a 1 základní umělecká škola. Mateřské školy má 22 obcí, základní školy 21 obcí v území. ZUŠ je pouze v největším městě Rychnov nad Kněžnou. Mateřské i základní školy se nacházejí ve stejných obcích, pouze Liberk a Bartošovice mají jen MŠ (v Bartošovicích se však nachází speciální ZŠ). Většina obcí provozuje mateřskou i základní školu jako jeden společný subjekt, jen města Rychnov n/K, Vamberk, Solnice a Rokytnice v Orlických horách mají obě školy samostatně.

Základní charakteristikou území je jeho značná nerovnoměrnost v mnoha oblastech, stejně tak i v oblasti školství. Zatímco na západě a jihozápadě kraje v podhorské oblasti leží větší města (Rychnov nad Kněžnou, Vamberk, aglomerace Solnice/Kvasiny) na východě území, kterou pokrývají Orlické hory, leží jediné město, kterým je Rokytnice v Orlických horách. V západní části území se nachází převážná většina škol a školských zařízení, na východě je jejich síť mnohem řidší. Obě části jsou rozlohou přibližně srovnatelné, přitom v západní (podhorské) části se nachází 22 MŠ a 21 ZŠ, zatímco ve východní (horské) leží jen 6 MŠ a 5 ZŠ. Z toho vyplývá i relativně snadná dostupnost všech stupňů škol na západě a jejich mnohem horší dostupnost na východě. Územní nerovnoměrnost a pestrost se tak promítá do dalších částí analýzy a následně i Strategické části dokumentu.

Území charakterizuje rovněž velmi nízká nezaměstnanost, neboť se zde nachází pobočka závodu Škoda Auto v Kvasinách, která nabízí ohromné množství pracovních příležitostí. Některé školy se tak potýkají s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků, neboť mzdy ve školství nemohou konkurovat mzdám v tomto závodě. S existencí toho závodu souvisí i jednostranná orientace na automobilový průmysl, která může v případě utlumení výroby způsobit území výrazné problémy.

Dalším problémem oblasti školství v území, který je však společný pro většinu regionů v České republice, je stárnutí populace a odchod mladších a kvalifikovanějších občanů do jiných oblastí, zejména pak velkých měst.

2.1.4.2. Předškolní vzdělávání

2.1.4.2.1. Vývoj počtu MŠ v území

V území MAP se nachází 28 mateřských škol. Tento počet je po několika letech stabilní, poslední novou MŠ v regionu je mateřská škola Kvasiny, která se stala součástí společného zařízení Základní škola a Mateřská škola Kvasiny. Tato MŠ vznikla ve školním roce 2009/2010 v reakci na nárůst počtu dětí v obci a bezprostředním okolí v souvislosti s rozšířením automobilového závodu Škoda Auto.

Nárůst počtu MŠ od sezóny 2012/2013 je pouze administrativní, protože do té doby byla ZŠ a MŠ v Orlickém Záhoří součástí ZŠ a MŠ Deštné v Orlických horách, které se nachází ve správním obvodu ORP Dobruška.

Tab. 13 Vývoj počtu mateřských škol v území dle charakteru

Školní rok	Počet mateřských škol celkem	v tom MŠ:		Zřizovatel	
		běžné	speciální	obec	ostatní
2010/2011	27	27	0	27	0
2011/2012	27	27	0	27	0
2012/2013	28	28	0	28	0
2013/2014	28	28	0	28	0
2014/2015	28	28	0	28	0
2015/2016	28	28	0	28	0

Pramen:

- 1) Školní roky 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013 – Dokument Strategie území správního obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a regionální dopravy a její návaznosti (dále jen „Projekt ORP“);
- 2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o mateřské škole).

V řešeném území se nenachází žádná speciální mateřská škola, pouze v mateřské škole Láň v Rychnově nad Kněžnou mají jednu dvě integrační třídy a do loňského roku měly i speciální třídu. V souvislosti s požadavky inkluze se však od školního roku 2016/2017 změnila v běžnou třídu. Zřizovatelem všech mateřských škol na Rychnovsku je obec, žádná soukromá, církevní či jiná MŠ se zde nevyskytuje.

Z 28 MŠ jich je většina součástí základní školy. Samostatných MŠ je v území pouze 11 a jedná se o mateřské školy ve všech čtyřech městech území (Rychnov n/K, Vamberk, Rokytnice v Orlických horách a Solnice) a také o dvě obce, ve kterých se běžná základní škola nevyskytuje (Liberk a Bartošovice v Orlických horách). Do sezóny 2011/2012 byly rovněž samostatné MŠ ve Skuhrově nad Bělou a ve Slatině nad Zdobnicí.

Tab. 14 Přehled všech mateřských škol v regionu

Obec	Název školy	Charakter školy	Zřizovatel
Bartošovice v Orlických horách	Mateřská škola, Bartošovice v Orlických horách	běžná	obec
Bílý Újezd	Základní škola a Mateřská škola, Bílý Újezd	běžná	obec
Černíkovice	Základní škola a Mateřská škola Černíkovice	běžná	obec
Doudleby nad Orlicí	Základní škola a Mateřská škola Doudleby nad Orlicí	běžná	obec
Javornice	Základní škola a mateřská škola Javornice	běžná	obec
Kvasiny	Základní škola a Mateřská škola Kvasiny	běžná	obec
Lhoty u Potštejna	Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	běžná	obec
Liberk	Mateřská škola Liberk	běžná	obec
Lično	Základní škola a Mateřská škola, Lično	běžná	obec
Lukavice	Základní škola a Mateřská škola Lukavice	běžná	obec
Orlické záhoří	Základní škola a Mateřská škola Orlické Záhoří	běžná	obec
Pěčín	Základní škola a mateřská škola Pěčín	běžná	obec

Potštejn	Základní škola a Mateřská škola, Potštejn	běžná	obec
Rokytnice v Orlických horách	Mateřská škola Rokytnice v Orlických horách	běžná	obec
Rybná nad Zdobnicí	Základní škola a mateřská škola Rybná n/Zd	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Mateřská škola Sluníčko, Rychnov n/K	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Mateřská škola Čtyřlístek, Rychnov n/K	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Mateřská škola Klíček, Rychnov n/K	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Mateřská škola Kytíčka, Rychnov n/K	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola a mateřská škola Rychnov n/K, Roveň	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou	běžná	obec
Skuhrov nad Bělou	Základní škola a Mateřská škola Skuhrov n/B	běžná	obec
Slatina nad Zdobnicí	Základní škola a Mateřská škola Slatina n/Zd	běžná	obec
Solnice	Mateřská škola Solnice	běžná	obec
Synkov-Slemeno	Základní škola a Mateřská škola Synkov - Slemeno	běžná	obec
Vamberk	Mateřská škola Vamberk	běžná	obec
Voděradý	Základní škola a mateřská škola, Voděradý	běžná	obec
Záměl	Základní škola a Mateřská škola, Záměl	běžná	obec

Pramen: Internetové stránky MŠ

Mateřská škola se nachází ve 23 obcích území, z toho ve 22 je jedna MŠ, pouze v Rychnově nad Kněžnou je umístěno více, a to 6 MŠ (z toho 5 samostatných). Žádnou mateřskou školu tak nemají v 10 obcích, tj. v přibližně 30% všech obcí území Rychnovska.

2.1.4.2.2. Vývoj počtu dětí MŠ v území

Zatímco počet MŠ se za posledních 5 let téměř nezvýšil, významněji se rozšířil počet tříd v MŠ (mezi lety 2010/2011 a 2015/2016 o 13%). Zároveň každoročně roste počet dětí v mateřských školách, ve školním roce 2015/2016 navštěvovalo MŠ 1389 dětí, tj. o 12% více ve srovnání se situací před 5 lety a dokonce o přibližně čtvrtinu, pokud bychom sledovali posledních 10 let

Ze 63 tříd bylo 59 běžných a 4 třídy MŠ s asistentem pedagoga. Počet tříd s asistentem se zvýšil o jednu v sezoně 2014/2015, před tím zde působily tři třídy s asistentem. Celkově mělo ve školním roce 2015/2016 asistenta 110 dětí (vč. speciální třídy).

Tab. 15 Vývoj počtu tříd a dětí v MŠ

Školní rok	Počet škol	Počet tříd	Počet dětí	Počet dětí na školu	Počet dětí na třídu
2010/2011	27	53	1 241	46,0	23,4
2011/2012	27	57	1 278	47,3	22,4
2012/2013	28	58	1 353	48,3	23,3
2013/2014	28	59	1 354	48,4	22,9

2014/2015	28	61	1 368	48,9	22,4
2015/2016	28	60	1 392	49,7	23,2

Pramen: Projekt ORP, Výkaz o mateřské škole

Průměrný počet dětí v běžné mateřské škole v území dosahoval téměř 50 dětí, do jedné třídy chodilo v průměru 23,2 dětí. Při srovnání s vyššími celky (kraj, Česká republika) vychází přibližně stejné hodnoty počtu dětí na jednu třídu. Jelikož jsou však v porovnání s ČR mateřské školy v regionu výrazně menší (v průměru mají o jednu třídu méně), je průměrný počet dětí na jednu školu v regionu nižší.

Každoroční nárůst počtu dětí v MŠ již napověděl, že se postupně zvýšil i počet dětí na jednu MŠ, během 10 let narostl o téměř 10 dětí. Nicméně jelikož se zároveň rozšiřoval i počet tříd v MŠ, průměrný počet dětí na jednu třídu zůstává v posledním desetiletí přibližně stejný.

2.1.4.2.3. Obsazenost MŠ

Nejvíce tříd (oddělení) mateřských škol měly v sezoně 2014/2015 školy ve Vamberku a Solnici (6 tříd), MŠ Láň v Rychnově n/K měla 5 tříd. Obě největší MŠ (počtem tříd) mají zároveň i největší počet dětí, kolem 150. Další tři MŠ navštěvovalo 100 a více žáků (vše v Rychnově n/K).

V deseti MŠ se nachází pouze jedna třída. Většinou do nich docházelo mezi 20-25 dětmi, jen MŠ Rybná n/Z navštěvovalo 17 dětí a Orlické Záhoří pouze 13 dětí.

Nejvíce naplněné třídy má MŠ Čtyřlístek v Rychnově n/K, kde do každé ze čtyř tříd chodí 27 dětí. Stejný počet dětí chodí i do jedné třídy v MŠ Lično. Počet 25 dětí na jednu třídu mírně převyšuje i MŠ ve Vamberku. Nejméně dětí ve třídě má Orlické Záhoří (13) a pak také MŠ Bílý Újezd (14 dětí/třídu).

Tab. 16 Počet tříd, žáků a kapacita všech MŠ 2014/2015

Škola	Počet tříd	Počet žáků	Průměr na třídu	Kapacita školy	Naplněnost školy
Bartošovice v Oh	1	20	20,0	26	76,9
Bílý Újezd	2	28	14,0	28	100,0
Černíkovice	2	39	19,5	44	88,6
Doudleby n/O	3	62	20,7	62	100,0
Javornice	2	38	19,0	50	76,0
Kvasiny	1	22	22,0	22	100,0
Lhoty u Potštejna	1	24	24,0	24	100,0
Liberk	1	20	20,0	26	76,9
Lično	1	27	27,0	28	96,4
Lukavice	2	34	17,0	35	97,1
Orlické záhoří	1	13	13,0	20	65,0
Pěčín	1	23	23,0	24	95,8
Potštejn	2	35	17,5	37	94,6
Rokytnice v Oh	3	67	22,3	110	60,9

Rybná n/Z	1	17	17,0	18	94,4
Rychnov n/K, Sluníčko	2	50	25,0	50	100,0
Rychnov n/K, Čtyřlístek	4	108	27,0	114	94,7
Rychnov n/K, Klíček	4	100	25,0	100	100,0
Rychnov n/K, Kytíčka	2	50	25,0	50	100,0
Rychnov n/K, Roveň	1	24	24,0	24	100,0
Rychnov n/K, Láň	5	111	22,2	120	92,5
Skuhrov n/B	2	45	22,5	55	81,8
Slatina n/Z	2	31	15,5	35	88,6
Solnice	6	150	25,0	150	100,0
Synkov-Slemeno	1	23	23,0	23	100,0
Vamberk	6	154	25,7	162	95,1
Voděrady	2	35	17,5	35	100,0
Záměl	1	23	23,0	28	82,1
MŠ celkem	62	1 373	22,1	1 500	91,5

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty. Kapacita školy – Rejstřík škol a školských zařízení (viz <http://rejskol.msmt.cz/>)

Celková kapacita všech MŠ v řešeném území je přesně 1500 dětí, což znamená, že mateřské školy jsou naplněny z 91,5%, 127 míst zůstává volných. I přes mírný pokles naplněnosti MŠ v posledních třech letech (k 30.9.2013 byla naplněnost MŠ 92,6%), který je způsoben nárůstem kapacity některých MŠ v posledních letech, je tak procento naplněnosti poměrně vysoké.

V rámci území jsou však poměrně velké rozdíly. Celkem 11 MŠ má svoji kapacitu úplně vyčerpanou (nejčastěji se jedná o MŠ, které se nacházejí na území Rychnova n/K nebo v aglomeraci Solnice-Kvasiny). Nejmenší naplněnost a tím i relativně nejvíce volných míst mají především MŠ v Orlických horách - Orlické záhoří a Rokytnice v Orlických horách mají více než třetinu volných míst (u MŠ Rokytnice je nižší naplněnost způsobena především vyšší kapacitou budovy).

2.1.4.2.4. Vývoj počtu pracovníků v MŠ

V sezoně 2014/2015 bylo ve všech mateřských školách Rychnovska zaměstnáno 183 pracovníků, z toho přibližně dvě třetiny působily v pedagogických profesích. Vzhledem k tomu, že ne všichni pracovníci měli plný pracovní úvazek, počet pracovníků přepočtených na celé jedno pracovní místo činil 113,7. Počet pedagogických pracovníků se v souladu s růstem počtu dětí i tříd v posledních letech zvyšuje, např. v sezoně 2011/2012 činil 105 a v sezoně 206/207 jen 92 (oboje přepočtené na plné pracovní úvazky).

Jeden pedagogický pracovník měl na starosti v průměru mírně nad 12 dětí. Tento počet je dlouhodobě stabilní, před 5 i 10 lety byl podobný.

Tab. 17 Počet pracovníků v MŠ

Škola	Počet všech pracovníků MŠ	Počet pedagogických pracovníků MŠ	Přepočtený počet pedagogických pracovníků	Počet dětí na 1 přepočteného pracovníka
Bartošovice v Oh	3	2	1,8	11,1
Bílý Újezd	3	2	2,0	14,0
Černíkovice	5	4	3,9	10,0
Doudleby n/O	7	5	5,0	12,4
Javornice	5	4	3,0	12,7
Kvasiny	3	2	1,8	12,2
Lhoty u Potštejna	3	2	2,0	12,0
Liberk	4	2	1,8	11,1
Lično	3	2	2,0	13,5
Lukavice	4	3	3,0	11,3
Orlické záhoří	2	2	1,5	8,7
Pěčín	2	2	1,5	15,3
Potštejn	4	4	3,1	11,3
Rokytnice v Oh	9	5	4,7	14,3
Rybná n/Z	2	2	1,7	10,0
Rychnov n/K, Sluníčko	7	4	4,0	12,5
Rychnov n/K, Čtyřlístek	15	8	8,0	13,5
Rychnov n/K, Klíček	13	8	8,0	12,5
Rychnov n/K, Kytíčka	7	4	4,0	12,5
Rychnov n/K, Roveň	3	2	2,0	12,0
Rychnov n/K, Láň	18	13	12,0	9,3
Skuhrov n/B	6	4	3,6	12,5
Slatina n/Z	4	3	3,0	10,3
Solnice	19	12	11,6	12,9
Synkov-Slemeno	2	2	1,7	13,2
Vamberk	22	12	12,0	12,8
Voděraďy	4	3	3,0	11,7
Záměl	4	3	2,0	11,5
Celkem	183	121	113,7	12,1

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty

Největší počet přepočtených pedagogických pracovníků působil v MŠ Rychnov n/K-Láň, Vamberk a Solnice (cca 12 pracovníků). MŠ Solnice a Vamberk jsou největší MŠ, u MŠ Láň je vyšší počet způsoben i existencí speciální třídy, která vyžaduje větší počet asistentů, jež působí v této škole. Proti tomu v 6 menších MŠ nejsou ani dva přepočtení pedagogičtí pracovníci a v dalších pěti působí právě dva přepočtení pracovníci.

Nejvíce dětí, které má v průměru na starosti jeden pedagogický pracovník, se nachází v MŠ Pěčín a také Bílý Újezd. Mezi jednotlivými MŠ však není velký rozptyl, určitou výjimku tvoří pouze nejmenší MŠ Orlické Záhoří a pak přirozeně rovněž MŠ Láň s nižšími počty dětí na jednoho přepočteného pedagoga.

Dle dostupných informací naprostá většina MŠ má všechny pedagogické pracovníky s odpovídající kvalifikací, pouze ve třech mateřských školách (Orlické Záhoří, Potštejn a Rychnov n/K-Klíček) malá část pedagogů neměla potřebnou kvalifikaci.

Všichni pedagogičtí pracovníci mateřských škol v řešeném území jsou ženy.

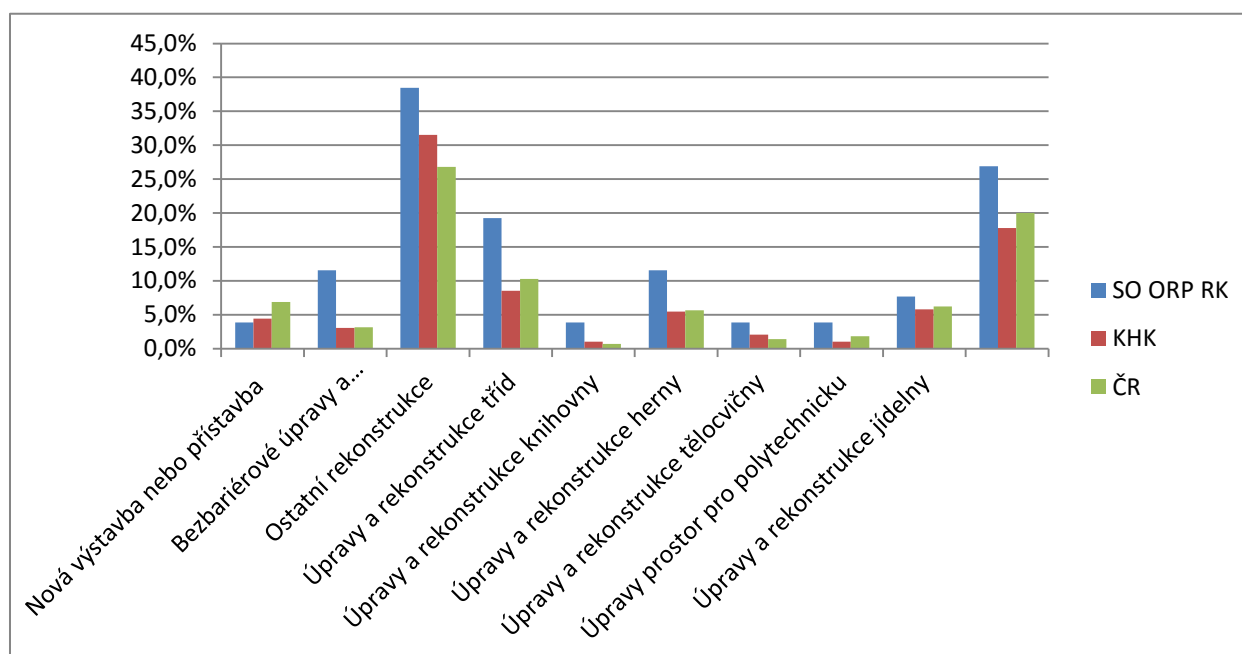
2.1.4.2.5. Vyhodnocení technického stavu a vybavenosti MŠ

Informace o technickém stavu a vybavenosti mateřských škol v území byly zjišťovány na základě dotazníkového šetření realizovaného MŠMT počátkem roku 2016. Některé odpovědi pak jsou doplněny osobní konzultací s pracovníky MŠ.

Dotazník obsahoval 10 položek, které se týkaly staveb a rekonstrukcí a 15 položek, které se týkaly vybavení MŠ. U každé položky bylo zjišťováno, zda byla uplatněna dotace z EU v letech 2010-2015, dále co plánují v letech 2016-2018 a 2019-2020. Podrobná data formou tabulky jsou v příloze, zde uvádíme základní zjištění na základě investic z EU v letech 2010-2015.

Níže jsou uvedeny grafy za Rychnovsko, které umožňují i srovnání s vyššími územními celky.

Graf 2 Podíl MŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušné stavby nebo rekonstrukce školy

Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

Jediná mateřská škola v regionu využila dotaci na novu MŠ, resp. přístavbu stávající MŠ (Pěčín). Nicméně počet i velikost MŠ jsou v území optimální a až na výjimky (Vamberk, Synkov-Slemeno, Kvasiny) se nepředpokládají v tomto ohledu v příštích pěti letech změny.

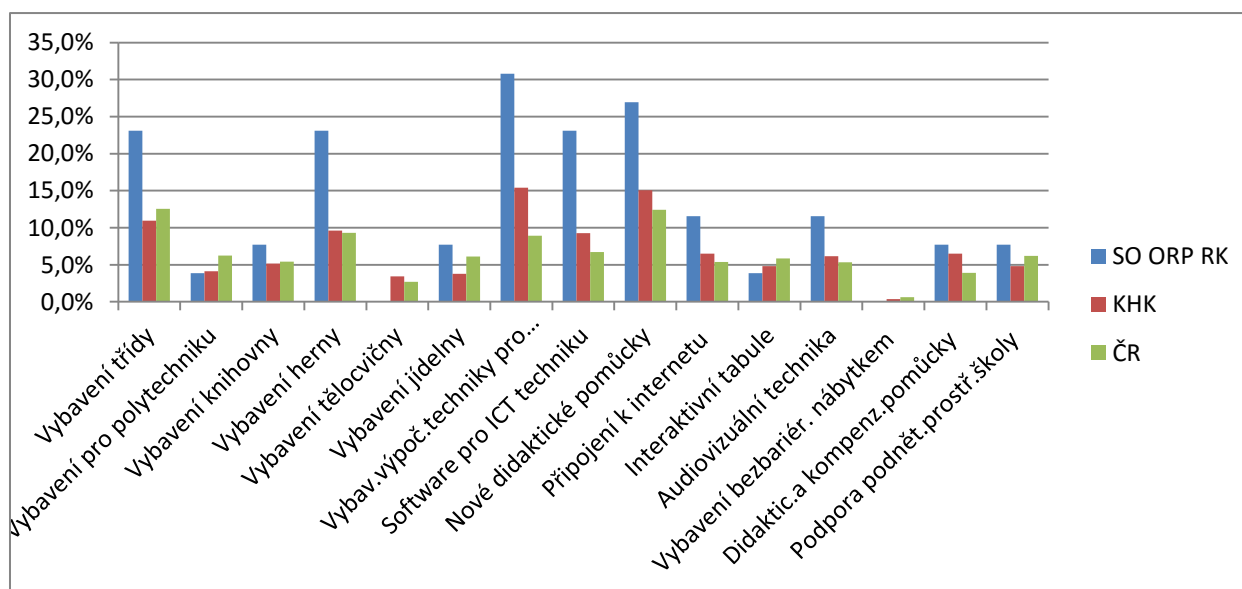
Tři MŠ získaly dotace na bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce (Rokytnice v Oh, Pěčín, Bartošovice v Oh). V rámci bezbariérovosti však jsou v MŠ velké rezervy, v současné době je bezbariérová pouze MŠ Láň v Rychnově n/K, která má speciální třídy. Velká část mateřských škol na Rychnovsku by se ráda v příštích letech do bezbariérových úprav pustila. Komplikuje jim to zastaralost a technická komplikovanost budovy a případné velké finanční zatížení.

Nejčastějšími dotacemi, které MŠ v posledních 5 letech prostřednictvím EU získaly, byly dotace do zateplení budov, resp. modernizací pláště budovy. Tyto dotace využila nadpoloviční většina MŠ. Většina MŠ tak má v současné době zateplení a modernizaci vnějšího pláště vyřešenou.

Poměrně potřebné jsou naopak nejrůznější úpravy a vybavení venkovního prostředí MŠ ve spojení s výukovými programy pro děti (zahradu, hřiště apod.). Část mateřských škol využila dotací z EU v posledních pěti letech, nicméně i tak více než tři čtvrtiny MŠ by rády v příštích letech tyto úpravy realizovaly. Často se jedná o investice, které jsou spojeny s výstavbou a úpravou venkovních učeben.

Jen malá část MŠ využila dotace z EU na stavební úpravy nejrůznějších vnitřních prostor (třídy, jídelny, herny, díly, tělocvičny, knihovny apod.). V příštích letech chtějí školy řešit spíše bezbariérovost, ostatní stavební úpravy plánují v menší míře. MŠ se v souvislosti s žádostí o dotace z EU obávají náročné administrativy.

Graf 3 Podíl MŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušného vybavení školy

Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

Vybavenost MŠ v regionu je přibližně na průměrné úrovni. Jednotlivé školy využívaly v posledních pěti letech dotace zejména na vybavení kmenových tříd, heren, vybavení výpočetní technikou nebo pořízení nových didaktických pomůcek.

Přesto však je nutné vybavení neustále obnovovat a prakticky všechny MŠ uvažují v příštích pěti letech o doplnění vybavenosti. Nejvyšší poptávka je po nových didaktických pomůckách, které chce zakoupit více než

80% MŠ v regionu. Velký zájem je i o další vybavení tříd, heren, interaktivních tabulí a také o vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy (čtenářské koutky apod.). Je potřeba umožnit dětem osobnostní rozvoj, reflektovat aktuální moderní dobu a její potřeby.

Zcela chybí vybavení pro děti ve věku mezi dvěma a třemi lety.

2.1.4.2.6. Součástí MŠ – jídelny, hřiště apod.

Vlastní školní jídelnu má devět mateřských škol v území (Liberk, Rokytnice v Orlických horách, Solnice, Vamberk a Rychnovské MŠ – Sluníčko, Čtyřlístek, Klíček, Kytíčka a Láň). Dalších šest MŠ má svoji výdejnu (Bartošovice v O/h, Doudleby n/O, Potštejn, Skuhrov n/B a Voděrady). Ostatní MŠ v regionu mají jídelnu, která je součástí společného zařízení Základní škola a Mateřská škola.

Kapacita samostatných školních jídelen pro MŠ je 1 078 obědů a je dostatečná, v každé MŠ převyšuje kapacitu dětí. Kapacita výdejen v území je 257 obědů a přibližně odpovídá kapacitě MŠ, v nichž jsou zřizovány výdejny. Pouze v MŠ Potštejn je kapacita výdejny omezena na 25 obědů, přitom kapacita MŠ je vyšší - 37 dětí (při skutečném počtu dětí 35 ve školním roce 2014/2015).

Ostatní ŠJ jsou vyhodnoceny v rámci základních škol.

Všechny MŠ v území mají k dispozici vlastní zahradu nebo jiný prostor, kde mohou děti trávit venku část pobytu ve škole. Rovněž zde mohou pro děti uplatňovat environmentální výchovu. Vybavení zahrad většinou odpovídá potřebám MŠ, i když samy školy by rády využily dotace na další vybavenost. MŠ ve Vamberku má k dispozici pro děti vlastní bazén.

2.1.4.3. Základní školy

2.1.4.3.1. Vývoj počtu ZŠ v území

Jak bylo v úvodu uvedeno, na území MAP Rychnovsko se nachází 26 základních škol, z toho jsou dvě školy speciální. Polovina z těchto škol je úplných, tj. poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku. Ostatní školy poskytují vzdělání pouze na 1. stupni, z toho jedna škola (v Pěčíně) jen v 1.-4. ročníku.

Tab. 18 Vývoj počtu základních škol v území dle charakteru a úplnosti

Rok	Počet základních škol celkem	Běžné ZŠ	Speciální ZŠ	Úplné ZŠ	Neúplné ZŠ 1-5 ročník	Neúplné ZŠ 1-4 ročník
2010/2011	25	24	1	13	11	1
2011/2012	24	23	1	13	10	1
2012/2013	25	24	1	13	11	1
2013/2014	25	24	1	13	11	1
2014/2015	26	24	2	13	12	1
2015/2016	26	24	2	13	12	1

Pramen:

- 1) Školní roky 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013 – Dokument Strategie území správního obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a regionální dopravy a její návaznosti (dále jen „Projekt ORP“);
 2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o základní škole)

Počet základních škol je rovněž víceméně stabilizovaný, od roku 2006 byla nově založena jedna škola (pokles počtu základních škol ve školním roce 2011/2012 je jen administrativní a je způsoben tím, že v uvedeném roce zřizovala ZŠ v Orlickém Záhoří obec Deštné v Orlických horách, která leží ve správním obvodu ORP Dobruška). Poslední nově založenou školou je speciální ZŠ Neratov v Bartošovicích v Orlických horách, která působí od školního roku 2014/2015.

Zřizovatelem většiny základních škol je obec. Pouze u jedné základní školy (speciální) je zřizovatelem kraj, u dvou základních škol (z toho jedné speciální) je zřizovatelem soukromý subjekt. Jiný zřizovatel základní školy se v území nevyskytuje.

Tab. 19 Vývoj počtu základních škol na území MAP dle zřizovatele

Rok	Počet základních škol celkem	obec	kraj	církev	soukromá ZŠ
2010/2011	25	23	1	0	1
2011/2012	24	22	1	0	1
2012/2013	25	23	1	0	1
2013/2014	25	23	1	0	1
2014/2015	26	23	1	0	2
2015/2016	26	23	1	0	2

Pramen: Projekt ORP, Výkaz o základní škole

Níže jsou uvedeny základní informace o všech základních školách v regionu bez ohledu na jejich charakter. Ve všech obcích s výjimkou města Rychnov nad Kněžnou se nachází nejvýše jedna základní škola. V Rychnově n/K se nachází pět základních škol.

Tab. 20 Přehled všech základních škol v regionu

Obec	Název školy	Charakter školy	Zřizovatel
Bartošovice v Orlických horách	Základní škola speciální Neratov	speciální	soukromý subjekt
Bílý Újezd	Základní škola a Mateřská škola, Bílý Újezd	běžná	obec
Černíkovice	Základní škola a Mateřská škola Černíkovice	běžná	obec
Doudleby nad Orlicí	Základní škola a Mateřská škola Doudleby n/O	běžná	obec
Javornice	Základní škola a mateřská škola Javornice	běžná	obec
Kvasiny	Základní škola a Mateřská škola Kvasiny	běžná	obec
Lhoty u Potštejna	Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	běžná	obec

Lično	Základní škola a Mateřská škola, Lično	běžná	obec
Lukavice	Základní škola a Mateřská škola Lukavice	běžná	obec
Orlické záhoří	Základní škola a Mateřská škola Orlické Záhoří	běžná	obec
Pěčín	Základní škola a mateřská škola Pěčín	běžná	obec
Potštejn	Základní škola a Mateřská škola, Potštejn	běžná	obec
Rokytnice v Orlických horách	Základní škola Rokytnice v Orlických horách	běžná	obec
Rybná nad Zdobnicí	Základní škola a mateřská škola Rybná n/Z	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola Rychnov n/K, Javornická	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola a mateřská škola Rychnov n/K, Roveň	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola Rychnov n/K, Masarykova	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola Mozaika, o.p.s. Rychnov n/K	běžná	soukromý subjekt
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola a Praktická škola, Rychnov n/K, Kolowratská	speciální	kraj
Skuhrov n/B	Základní škola a Mateřská škola Skuhrov n/B	běžná	obec
Slatina nad Zdobnicí	Základní škola a Mateřská škola Slatina n/Zd	běžná	obec
Solnice	Základní škola Solnice	běžná	obec
Synkov-Slemeno	Základní škola a Mateřská škola Synkov- Slemeno	běžná	obec
Vamberk	Základní škola Vamberk	běžná	obec
Voděrady	Základní škola a mateřská škola, Voděrady	běžná	obec
Záměl	Základní škola a Mateřská škola, Záměl	běžná	obec

Pramen: Internetové stránky ZŠ

Základní škola se nachází ve 22 obcích řešeného území. Jedná se o stejné obce jako u mateřských škol, pouze v obci Liberk je jen mateřská škola a nikoliv základní, v Bartošovicích v Orlických horách je jen speciální škola.

2.1.4.3.2. Vývoj počtu žáků ZŠ v území

Zatímco počet škol zůstává víceméně neměnný, v souvislosti se vzrůstajícím počtem žáků v posledních třech letech se po předchozím poklesu mírně rozšířil počet jednotlivých tříd. Počet žáků však rostl rychleji než počet tříd (za posledních šest let se počet žáků v území zvýšil o 3,9%), proto se zvýšil jak počet žáků na jednu školu, tak i mírně počet žáků v jedné třídě. Nyní tento počet dosahuje téměř 20 žáků.

Při srovnání s vyššími celky (kraj i Česká republika) vychází téměř stejné hodnoty v počtu dětí na jednu třídu. V rámci kraje a zejména ČR jsou však základní školy v regionu výrazně menší, v průměru mají jen cca šest tříd, tj. téměř o polovinu méně než v republice. Z toho vyplývá i mnohem nižší počet dětí v regionu Rychnovska v jedné škole.

Tab. 21 Vývoj počtu tříd a žáků ZŠ zřizovaných obcí

Školní rok	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměr na školu	Průměr na třídu
2010/2011	23	153	2 911	126,6	19,3

2011/2012	23	153	2 945	128,0	19,4
2012/2013	23	151	2 911	126,6	19,3
2013/2014	23	152	2 893	125,8	19,0
2014/2015	23	154	2 953	128,4	19,2
2015/2016	23	154	3 025	131,5	19,6

Pramen: Projekt ORP, Výkaz o základní škole

Značný rozdíl je mezi počtem žáků v běžných a speciálních třídách, jak ukazuje následující tabulka. Zatímco do běžných tříd chodí v průměru do jedné třídy 18,5 žáků (číslo je mírně nižší, proti předchozí tabulce, protože v této tabulce je započítána i běžná ZŠ Mozaika, která má však jiného zřizovatele a specifický charakter, kterým se blíží speciální škole), do obou speciálních škol v území chodí v průměru jen necelých osm žáků na jednu třídu. Nižší je průměrný počet žáků na jednu speciální školu, nicméně v území jsou dvě speciální školy s naprosto odlišným počtem žáků.

Tab. 22 Počet tříd a žáků všech ZŠ 2014/2015

Školní rok	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměr na školu	Průměr na třídu
Celkem	26	186	3 223	124,0	17,3
Běžné školy	24	166	3 067	127,8	18,5
Speciální školy	2	20	156	72,0	7,7
Speciální třídy v běžných školách	1	1	8	8,0	8,0

Pramen: Projekt ORP, Výkaz o základní škole

Z celkového počtu 3 067 žáků v běžných školách mělo ve školním roce 2014/2015 254 žáků zdravotní postižení. Tento počet zůstává v posledních letech přibližně konstantní.

2.1.4.3.3. Obsazenost ZŠ

Největší školy v regionu, pokud se týká počtu žáků, se nacházejí v Rychnově nad Kněžnou. Základní školy Masarykova a Javornická navštěvuje více než 500 žáků. Další velké školy s alespoň 200 žáky jsou ve Vamberku a v Solnici. Nejméně žáků ve školním roce 2014/2015 navštěvovalo školy v Orlických horách – do Bartošovic, resp. Orlického Záhoří chodilo jen 12, příp. 13 žáků.

Obě školy s největším počtem žáků měly zároveň i největší průměrný počet žáků v jedné třídě (24 a 23,1 žáků), následovaly je v pořadí další velké školy Rychnovska. Až na čtyři největší školy měly všechny ostatní v průměru méně než 20 žáků, což je průměrné číslo za celou republiku. Nejnižší počty žáků měly – jak už bylo naznačeno, obě speciální školy regionu a pak také nejmenší úplná základní škola na Rychnovsku (Voděřady) s průměrným počtem necelých devět žáků v jedné třídě.

Tab. 23 Počet tříd, žáků a kapacita všech ZŠ 2014/2015

Škola	Počet tříd	Počet žáků	Průměr na třídu	Kapacita školy	Naplněnost školy
Bartošovice v Orlických horách	2	12	6,0	12	100,0

Bílý Újezd	2	35	17,5	40	87,5
Černíkovice	2	34	17,0	50	68,0
Doudleby nad Orlicí	9	178	19,8	300	59,3
Javornice	8	122	15,3	270	45,2
Kvasiny	3	36	12,0	70	51,4
Lhoty u Potštejna	6	84	14,0	130	64,6
Lično	2	29	14,5	40	72,5
Lukavice	2	26	13,0	38	68,4
Orlické záhoří	1	13	13,0	15	86,7
Pěčín	2	23	11,5	30	76,7
Potštejn	2	38	19,0	57	66,7
Rokytnice v Orlických horách	10	185	18,5	400	46,3
Rybná nad Zdobnicí	2	25	12,5	32	78,1
Rychnov n/K, Javornická	22	530	24,1	720	73,6
Rychnov n/K, Roveň	2	29	14,5	54	53,7
Rychnov n/K, Masarykova	25	575	23,0	772	74,5
Rychnov n/K, Mozaika, o.p.s.	9	95	10,6	145	65,5
Rychnov n/K, Kolowratská	18	142	7,9	145	97,9
Skuhrov n/B	9	164	18,2	280	58,6
Slatina nad Zdobnicí	9	124	13,8	180	68,9
Solnice	12	265	22,1	380	69,7
Synkov-Slemeno	1	16	16,0	21	76,2
Vamberk	15	336	22,4	475	70,7
Voděrády	9	78	8,7	128	60,9
Záměl	2	29	14,5	41	70,7
Celkem	186	3 223	17,3	4 825	66,8

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty. Kapacita školy – Rejstřík škol a školských zařízení (viz <http://rejskol.msmt.cz/>)

Naplněnost základních škol v regionu Rychnovska je mnohem nižší než škol mateřských, i když v posledních letech se mírně zvyšuje. K 30. září 2013 byla totiž naplněnost přibližně o dva procentní body nižší, než ve školním roce 2014/2015, kdy byla přibližně dvoutřetinová. Volných míst tak ve všech základních školách území bylo více než 1 600.

Mezi jednotlivými školami však byly značné rozdíly. Nejvyšší naplněnost měly obě speciální školy, kde nebylo buď vůbec žádné volné místo, příp. pouze 3 volná místa v ZŠ Rychnov n/K - Kolowratská. Všechny ostatní školy již měly rezervu alespoň 10%, relativně nejméně Bílý Újezd a Orlické Záhoří.

Na druhé straně dvě školy (Rokytnice v Orlických horách a Javornice) neměly kapacitu školy naplněnou ani z poloviny. U obou je to způsobené vysokou kapacitou zařízení vzhledem k velikosti obce a současnému osídlení území.

2.1.4.3.4. Vývoj počtu pracovníků v ZŠ

V sezoně 2014/2015 bylo ve všech ZŠ Rychnovska zaměstnáno 488 pracovníků, z toho více než dvě třetiny působily v pedagogických profesích. Vzhledem k tomu, že ne všichni pracovníci měli plný pracovní úvazek, počet pracovníků přepočtených na celé jedno pracovní místo činil 302,4. Počet pedagogických pracovníků se v posledních letech jen nepatrně zvýšil.

Jeden přepočtený pedagogický pracovník (což je jak učitel, tak např. vychovatel školní družiny) měl na starosti v průměru téměř 11 žáků. Tento počet je dlouhodobě stabilní, před pěti, ale i 10 lety byl podobný.

Tab. 24 Počet pracovníků v ZŠ

Škola	Počet všech pracovníků ZŠ	Počet pedagogických pracovníků ZŠ	Přepočtený počet pedagogických pracovníků	Počet žáků na 1 přepočteného pedagoga
Bartošovice v Orlických horách	11	4	4,0	3,0
Bílý Újezd	6	3	3,0	11,7
Černíkovice	8	4	3,2	10,6
Doudleby nad Orlicí	26	14	13,5	13,2
Javornice	23	14	12,8	9,5
Kvasiny	8	5	4,0	9,0
Lhoty u Potštejna	15	11	8,3	10,1
Lično	8	4	3,3	8,8
Lukavice	7	4	3,1	8,4
Orlické záhoří	5	3	2,0	6,5
Pěčín	7	4	3,2	7,2
Potštejn	10	5	4,1	9,3
Rokytnice v Orlických horách	33	21	19,0	9,7
Rybná nad Zdobnicí	6	3	3,2	7,8
Rychnov n/K, Javornická	50	39	39,0	13,6
Rychnov n/K, Roveň	7	4	4,0	7,3
Rychnov n/K, Masarykova	51	40	40,0	14,4
Rychnov n/K, Mozaika, o.p.s.	14	13	12,6	7,5
Rychnov n/K, Kolowratská	55	50	30,0	4,7
Skuhrov n/B	22	15	14,1	11,6
Slatina nad Zdobnicí	21	14	14,0	8,9
Solnice	33	23	21,0	12,6

Synkov-Slemeno	5	4	1,9	8,4
Vamberk	31	25	25,0	13,4
Voděradý	19	12	11,1	7,0
Záměl	7	4	3,0	9,7
Celkem	488	342	302,4	10,7

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty

Největší počet pedagogických pracovníků měly rychnovské ZŠ – Masarykova a Javornická. Nadprůměrný počet pedagogických pracovníků zaměstnávala i ZŠ Kolowratská rovněž v Rychnově n/K. V této škole je však velký počet pedagogických pracovníků dán charakterem školy – výrazná část z těchto pracovníků působí jako asistenti žáků. Naproti tomu v ZŠ Synkov-Slemeno nepůsobili ani dva pedagogové (v přepočtu na 1 celý pracovní úvazek). Podobně na tom byli i v ZŠ Orlické Záhoří.

Poměrně velký rozptyl je i mezi počty žáků, kteří připadají na 1 pracovníka. Je přirozené, že výrazně nejmenší počet žáků na 1 pracovníka připadá v obou speciálních školách – Bartošovice a Kolowratská. Poměrně nízký počet žáků na jednoho pedagoga mají obecně malé školy s pouze 1. stupněm výuky. Proti tomu na velkých školách v největších městech Rychnovska musí stačit na stejný počet žáků až o polovinu méně pedagogů.

Dle dostupných informací většina ZŠ má všechny pedagogické pracovníky s odpovídající kvalifikací, v šesti základních školách (Orlické Záhoří, Potštejn, Doudleby n/O, Lično, Rychnov n/K-Javornická, Rychnov n/K-Kolowratská a Solnice) menší část pedagogů neměla potřebnou kvalifikaci.

Z celkového počtu pedagogických pracovníků bylo 51 (14,9%) mužů. Vůbec nejvíce jich působil v Orlickém Záhoří (dvě třetiny), přibližně třetina mužů pracovala ve školách ve Skuhrově n/B a ve Voděradech. V 11 školách však mezi pedagogickými pracovníky nebyl žádný muž.

2.1.4.3.5. Docházka do škol a informace týkající se dokončení základního vzdělání

2.1.4.3.5.1. Odklady dětí do škol

Jednou z charakteristik současného školství, která se v minulosti téměř nevyskytovala, je trend odkládání nástupu do povinné školní docházky. I nadále většina dětí, která dosáhne do 31. srpna 6 let, nastoupí 1. září do 1. třídy základní školy. Část dětí má však z nejrůznějších důvodů odklad školní docházky. V území MAP Rychnovsko nenastoupilo ve školním roce 2014/2015 do 1. třídy 62 dětí, které dosáhly věku šest let. Podíl dětí, které měly odklad školní docházky, tak v území činil necelých 15%.

Ve srovnání s celostátními údaji se jedná o mírně podprůměrný podíl, neboť v celé republice měla odklad povinné školní docházky téměř pětina dětí. Trend odkladu povinné školní docházky začal narůstat již počátkem 90. let, maxima dosáhl kolem roku 2005, kdy mělo odklad dokonce každé čtvrté dítě. Od té doby podíl dětí s odkladem školní docházky každoročně mírně klesá, nicméně stále je relativně vysoký.

Tab. 25 Počet žáků v 1. třídě v území MAP

Školní rok	Celkem	v tom s odkladem školní docházky	% odkladu školní docházky
2014/2015	424	62	14,6

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty

Cílem státní politiky je tento podíl dále snižovat, optimální procento dětí s odkladem školní docházky je podle odborníků cca 2% (např. na Slovensku se tento podíl nyní pohybuje kolem 8%). Mělo by platit tvrzení, že škola má být připravena na dítě, nikoli dítě na školu. Omezení četnosti odkladů si MŠMT slibuje od zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání, které nastane v září 2017.

Pokud se týká pedagogů mateřských škol (ředitelky, učitelky), názory na povolování odkladů školní docházky pro děti se různí. Nejčastější impuls odkladu školní docházky vychází od rodičů, relativně často dávají první doporučení nejrůznější instituce – ať už mateřská škola, pedagogicko-psychologická poradna, lékař nebo základní škola při zápisu dítěte. Nejvýznamnějším důvodem odkladu hraje věk – nejčastěji o něm uvažují rodiče dětí narozených během prázdninových měsíců. Při žádosti o odklad musejí rodiče předložit doporučení školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo psychologa.

2.1.4.3.5.2. Vývoj počtu absolventů, kteří úspěšně dokončili ZŠ a získali vzdělání

Ve školním roce 2014/2015 ukončilo základní vzdělání 309 žáků z území, z toho téměř 99% úspěšně. Čtvrtina z těchto žáků byla přijata na gymnázia, většina z nich na čtyřletá po 9. třídě, část z nich pak na osmiletá po 5. ročníku ZŠ.

Tab. 26 Počet žáků, kteří vycházejí ze školy 2014/2015

Školní rok	Celkem	Z toho úspěšně	Přijati na gymnázium z 9. ročníku	Přijati na gymnázium z 5. ročníku	Přijati na ostatní školy
Abs.	309	304	55	22	232
V%	100	98,6	17,8	7,1	75,1

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty

Poměrně velké rozdíly v podílu přijatých žáků na gymnázia panují mezi jednotlivými školami v regionu (v některých případech je to i více než polovina žáků). Počty přijatých žáků z jednotlivých základních škol se však poměrně dost liší i v jednotlivých letech.

2.1.4.3.5.3. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve školním roce 2014/2015 navštěvovalo základní školy 504 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Jejich zastoupení v jednotlivých školách bylo značně rozdílné. Do obou speciálních škol v území chodili dle očekávání pouze žáci se SVP. Více než pětina žáků se SVP docházela do ZŠ Mozaika v Rychnově, do ZŠ Voděrady a také do ZŠ Rybná nad Zdobnicí. Ostatní školy měly méně žáků s SVP. Pouze ve dvou školách v území v uvedeném školním roce nezaznamenali žádné žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (Synkov-Slemeno a Záměl).

Tab. 27 Žáci se SVP v území MAP

Školní rok	Žáci se SVP celkem	Žáci se SVP ve speciál. školách	Podíl žáků se SVP (%)	Podíl žáků se SVP (%) – běžné školy	Podíl žáků se SVP (%) – speciální školy
2014/2015	504	154	15,6	10,9	100

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty

Většina žáků se SVP měla tzv. vývojové poruchy učení. V běžných školách měli dle závěrečné zprávy pouze jednoho žáka s mentálním postižením. Ostatní žáci s lehkým, středně těžkým či těžkým mentálním postižením, kombinovaným postižením nebo autismem navštěvují speciální ZŠ Kolowratská v Rychnově n/K a ZŠ v Bartošovicích v O/h. V posledních letech narůstá počet dětí s logopedickými vadami.

Mimořádně nadané děti se většinou neevidují. V závěrečných zprávách škol se proto většinou neobjevovaly, pouze jeden žák v jedné škole.

Žádná základní škola (nepočítáme-li obě speciální školy) v území není celá bezbariérová. Z mateřských škol je plně bezbariérová pouze MŠ Láň v Rychnově n/K. V některých školách (např. ZŠ Javornická v Rychnově n/K) jsou však bezbariérové vybrané třídy, takže je možné, aby je navštěvovali žáci se zdravotním postižením. Případné problémy jsou řešitelné drobnými stavebními úpravami.

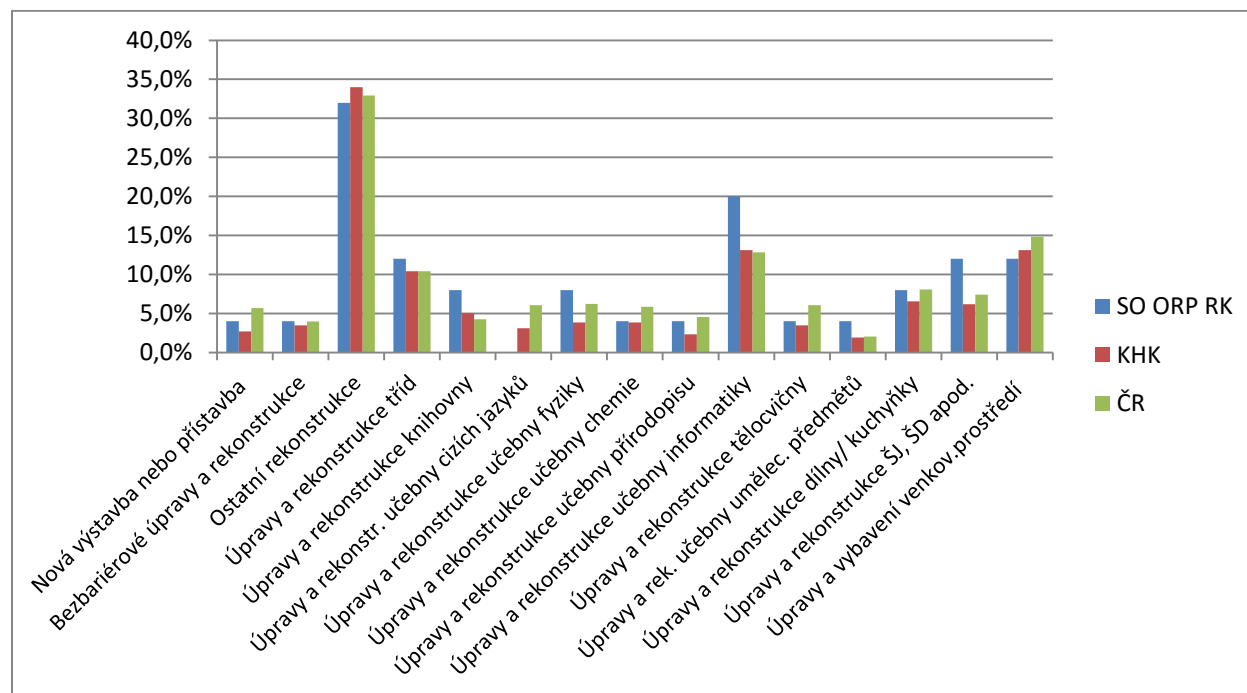
2.1.4.3.6. Zhodnocení technického stavu a vybavenosti ZŠ

Informace o technickém stavu a vybavenosti základních škol v území byly zjišťovány na základě dotazníkového šetření realizovaného MŠMT počátkem roku 2016. Některé odpovědi pak jsou doplněny osobní konzultací s pracovníky v ZŠ.

Dotazník obsahoval 15 položek, které se týkaly staveb a rekonstrukcí a 19 položek, které se týkaly vybavení ZŠ. U každé položky bylo zjišťováno, zda byla uplatněna dotace z EU v letech 2010-2015, dále co plánují v letech 2016-2018 a 2019-2020. Podrobná data formou tabulky jsou v příloze, zde uvádíme základní zjištění na základě investic z EU v letech 2010-2015.

Níže jsou uvedeny grafy za Rychnovsko, které umožňují i srovnání s vyššími územními celky.

Graf 4 Podíl ZŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušné stavby / rekonstrukce školy

Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

Podobně jako u MŠ, jediná základní škola v regionu využila dotaci na novu ZŠ, resp. přístavbu stávající ZŠ (společná ZŠ a MŠ Pěčín). I u ZŠ je jejich počet stabilní a v příštích letech se ani vzhledem k demografickému vývoji nepředpokládají zásadnější změny. Přístavby plánují 4 ZŠ (Potštejn, Synkov-Slemeno, Kvasiny a také speciální ZŠ Neratov v Bartošovicích)

Kromě ZŠ Pěčín neproběhly s pomocí dotace v žádné ZŠ bezbariérové úpravy. U základních škol je v této oblasti podobná situace jako u MŠ a bezbariérové jsou pouze speciální školy v regionu. V příštích 2-3 letech by bezbariérové úpravy chtěly podnikat ZŠ ve Vamberku, Kvasinách a Orlickém Záhoří, v dalších 2-3 letech pak většina ZŠ na Rychnovsku.

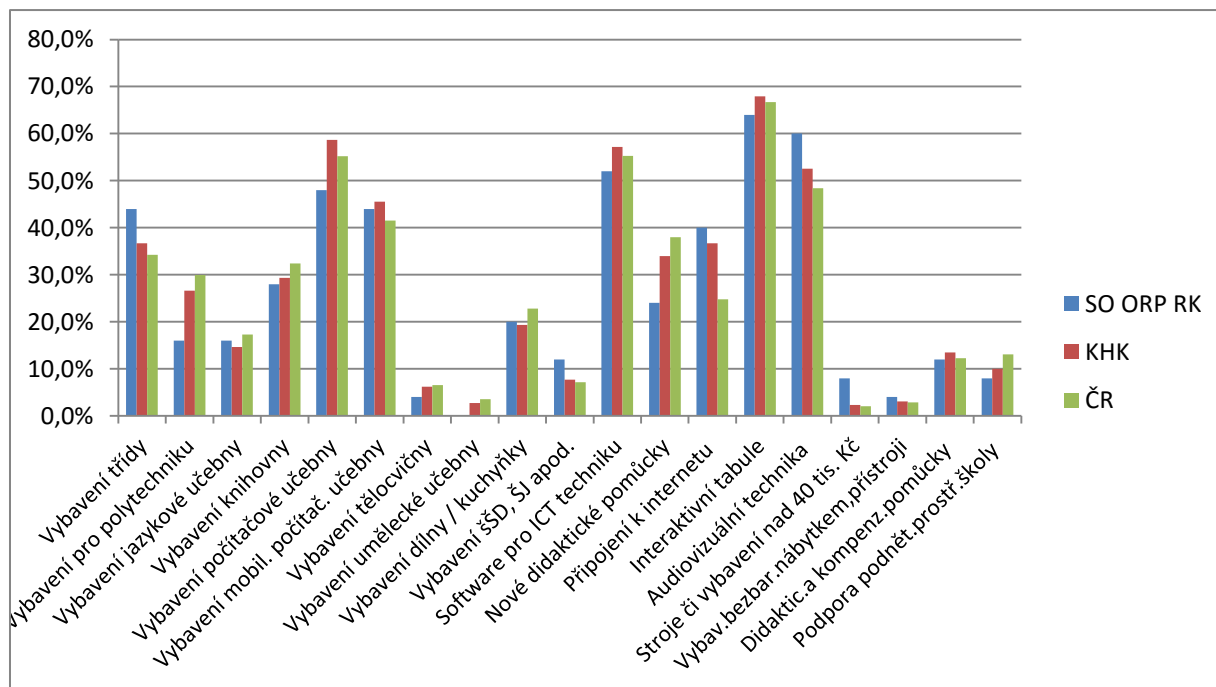
Nejvíce základních škol (přibližně třetina z celkového počtu ZŠ v území) využilo v letech 2010-2015 dotace na zateplení budov a opravy vnějšího pláště a tyto opravy jsou většinou již hotovy, takže je v příštích letech plánuje jen malá část škol.

Dotace na ostatní stavební úpravy základní školy využívaly jen minimálně, jednalo se vždy jen o několik málo škol. Je znát, že mnoho škol předpokládá stavební úpravy v příštích letech.

Jednoznačně nejvíce žádané jsou stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy (hřiště, zahrady, učebny v přírodě apod.), které by ráda uskutečnila v příštích pěti letech téměř každá ZŠ v regionu, většinou však až v letech 2019-2020.

Dále školy předpokládají stavební úpravy kmenových tříd a také učeben informatiky. Úpravy ostatních odborných učeben v příštích pěti letech plánuje méně tříd.

Graf 5 Podíl ZŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušného vybavení školy

Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

Mnohem více byly využívány v posledních letech dotace do vybavení základních škol.

Přibližně polovina škol získala dotace na vybavení kmenových tříd (Černíkovice, Javornice, Kvasiny, Lukavice, Pěčín, Potštejn, Rychnov n/K Javornická a Masarykova, Rokytnice, Slatina, Vamberk a Voděradý) a ještě častější byly různé dotace, které souvisely s informačními technologiemi (vybavení počítačových učeben, software pro ICT techniku, interaktivní tabule, audiovizuální technika). Dotaci alespoň na některé z těchto vybavení využila prakticky každá škola.

Všechny položky, které byly častěji uplatněny v předchozích letech, jsou žádané i v letech 2016-2020. Mnoho škol však předpokládá doplnění vybavenosti i v dalších kategoriích, které dosud nebyly příliš využívány – jedná se např. o kompenzační / speciální pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy.

Necelá polovina škol (Černíkovice, Kvasiny, Lukavice, Rychnov n/K Javornická a Roveň, Rokytnice, Rybná a Vamberk) by ráda rovněž nakoupila vybavení do tělocvičen. Dotace na tato zařízení nebyla v posledních letech téměř vůbec využívána.

2.1.4.3.7. Součástí ZŠ

2.1.4.3.7.1. Jídelny

Celkový počet jídelen sloužících základním, ale i mateřským školám se v posledních letech neměnil. Nyní je v řešeném území 30 jídelen, z toho jich 9 patří k MŠ a zbylých 20 je určeno buď jen pro ZŠ, nebo pro společné zařízení ZŠ a MŠ. Rovněž je v území 8 výdejen, z toho ale jen dvě pro základní školy.

Ze 30 jídelen je 29 školních zařízení (spadají přímo pod základní či mateřskou školu), jedno zařízení provozuje soukromá organizace (jídelna ve Vamberku).

Stejně jako se zvyšuje počet žáků základních škol, roste i počet stravovaných žáků v jídelnách. Za poslední čtyři roky se zvýšil o cca 6%. Kromě 4 441 žáků v území však jídelny navštěvují i ostatní strávníci, především učitelé a další pracovníci škol, ale i cizí strávníci. Celkový počet strávníků ve všech školních jídelnách v území tak přesahuje hodnotu 6 000.

O cca 7% se v posledních 4 letech zvýšila i kapacita školních jídelen, celkově nyní činí 8 029 strávníků, z toho 6894 strávníků ve školních jídelnách pro ZŠ. Počet pracovníků školních jídelen však zůstal prakticky neměnný, pouze se nepatrně zvýšil počet pracovníků přepočtený na 1 pracovní úvazek. Ve školním roce 2015/2016 tak připadalo na jednoho přepočteného pracovníka školní jídelny více než 60 strávníků.

Tab. 28 Vývoj počtu jídelen (ZŠ i MŠ)

Školní rok	Počet školních jídelen	Počet výdejen	Počet stravovaných žáků	Kapacita kuchyně	Počet pracovníků ŠJ	Přepočtený počet
2012/2013	30	8	4 200	7 534	125	99,6
2013/2014	30	8	4 358		120	99,3
2014/2015	30	8	4 415		121	99,7
2015/2016	30	8	4 441	8 029	123	101,5

Pramen:

1) Školní rok 2012/2013 – Projekt ORP;

2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o činnosti zařízení školního stravování – školní jídelny a výdejny ŠJ)

Jednoznačně největší kapacitu má školní jídelna v Rychnově nad Kněžnou, která je společná pro několik základních i dalších škol ve městě. Její kapacita je 2 700 strážníků, má dvě budovy a v nich tři jídelny. Jídelna ve Vamberku má kapacitu 800 strážníků. Z jídelen, které jsou přímo při základních školách, má největší kapacitu školní jídelna v Rokytnici v Orlických horách (600 strážníků), dále následuje školní jídelna v Solnici (450 strážníků).

Jediné dvě obce v území, v nichž nejsou k dispozici školákům samostatné školní jídelny, jsou v Synkově-Slemeni a v Bartošovicích v O/h. Obědy jsou jim dováženy z jídelen sousedních obcí.

2.1.4.3.7.2. Školní družiny

Školní družiny jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání žákům z jedné nebo několika základních škol podle vlastního vzdělávacího programu, který jim umožňuje výrazně se profilovat podle zájmů a potřeb žáků. Školní družina slouží výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo školní vyučování.

Počet školních družin v České republice zůstává v posledních pěti letech stabilní – ve školním roce 2014/15 poskytovalo zájmové vzdělávání již 4 004 školních družin. Počet žáků zapsaných ve školních družinách v souladu se zlepšující se demografickou situací na prvním stupni základní školy roste. Ve školním roce 2014/15 stoupl počet zapsaných žáků ve školních družinách o cca 18 tisíc ve srovnání se školním rokem 2013/14. Podíl žáků ve školních družinách vztahený k počtu žáků 1. stupně meziročně stoupá a v posledních pěti letech překračuje hranici 50% (57,0% všech žáků 1. stupně v roce 2014/15 oproti 55,3% v roce 2012/13).

Každá škola v území MAP provozuje jedno či více oddělení školní družiny. Družina slouží žákům 1. stupně v ranních a odpoledních hodinách, výjimečně je možná i pro žáky 2. stupně (pro dojíždějící). Počet oddělení ŠD je v posledních letech v území neměnný, mírně se však zvyšuje počet dětí ve školní družině a tím i naplněnost v jednom oddělení. V sezóně 2015/2016 docházelo do jednoho oddělení školní družiny na Rychnovsku v průměru více než 27 žáků.

Kapacita ŠD je využita téměř kompletně, pohybuje se kolem 97%. V 16 základních školách ze 26 v území je kapacita využita do posledního místa, v ostatních mají pouze několik málo volných míst. Výjimkou je ZŠ v Doudlebách n/O, kde je kapacita ŠD využita pouze z 60%.

Tab. 29 Vývoj počtu školních družin (pouze školy ve vlastnictví obce)

Školní rok	Počet oddělení školní družiny	Počet zapsaných účastníků	Kapacita ŠD	Počet ped. pracovníků	V tom vychovatelů
2012/2013	36	920	.	40	38
2013/2014	36	955	.	45	38
2014/2015	36	983	1 016	46	41
2015/2016	36	985	1 016	50	47

Pramen:

- 1) Školní rok 2012/2013 –Projekt ORP;
- 2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o školní družině – školním klubu)

Počet pedagogických pracovníků i samotných vychovatelů ve ŠD se v posledních čtyřech letech zvyšoval, a to ještě výraznějším tempem, než počet žáků. Ve školním roce 2015/2016 na jednoho vychovatele v ŠD připadalo v průměru 21 žáků.

Ve dvou ŽS v území mají pro žáky rovněž školní kluby - jedná se o ZŠ ve Skuhrově nad Bělou a Slatině nad Zdobnicí.

Školní kluby podobně jako školní družiny jsou školská zařízení pro zájmové vzdělávání a poskytují zájmové vzdělávání žákům jedné nebo několika škol podle vlastního školního vzdělávacího programu, vycházejíce ze zájmů a potřeb jednotlivých žáků. Od školní družiny se klub liší především starším věkem účastníků a odlišnými formami činností. Činnost školních klubů je totiž určena přednostně žákům druhého stupně základní školy. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do družiny.

V celé ČR existuje přibližně 550 školních klubů.

2.1.4.3.7.3. Sportovní zařízení

Níže uvedená tabulka znázorňuje přehled základních škol a sportovních zařízení, která mohou využívat. Naprostá většina škol má vlastní tělocvičnu a buď vlastní hřiště, nebo mají možnost využití hřiště jiného vlastníka (obec, Sokol, apod.)

Tab. 30 Sportovní zařízení škol

Škola	Tělocvična	Hřiště	Ostatní
Bartošovice v Orlických horách	Ano - vlastní	Ne	
Bílý Újezd	Ano - vlastní	Ano - obec	
Černíkovice	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Doudleby nad Orlicí	Ano - vlastní	Ano - obec	
Javornice	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Kvasiny	Ne (Solnice)	Ano - vlastní	
Lhoty u Potštejna	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Lično	Ano - vlastní	Ano - Sokol	
Lukavice	Ano - vlastní	Ano - obec	
Orlické záhoří	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Pěčín	Ne (ve výstavbě)	Ano - obec	
Potštejn	Ano - Sokol	Ano - Sokol	
Rokytnice v Orlických horách	Ano - vlastní	Ano - vlastní	sauna
Rybná nad Zdobnicí	Ano - obec	Ano - obec	
Rychnov n/K, Javornická	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Rychnov n/K, Roveň	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Rychnov n/K, Masarykova	Ano - vlastní	Ano - obec	
Rychnov n/K, Mozaika, o.p.s.	Ne, využívají zařízení sousedních škol		
Rychnov n/K, Kolowratská	Ano - vlastní	Ne	
Skuhrov n/B	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Slatina nad Zdobnicí	Ano - vlastní	Ano - vlastní	

Solnice	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Synkov-Slemeno	Ne	Ano - vlastní	
Vamberk	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Voděradý	Ano - vlastní	Ano - obec	sauna, bazén
Záměl	Ano - vlastní	Ano - vlastní	

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření

Vlastní tělocvičnu nemají k dispozici čtyři základní školy v regionu (Kvasiny, Pěčín, Rychnov n/K Mozaika a Synkov-Slemeno). Tyto školy využívají tělocvičny v nedalekých sousedních školách, případně zamýšlejí tělocvičnu postavit. Hřiště (vlastní či jiné) mají k dispozici všechny běžné základní školy v území. Další dvě školy mají saunu, jedna i bazén.

2.1.4.3.8. Komunikace škol s veřejností

Komunikace s veřejností, zejména pak s rodiči dětí a žáků probíhá nejrůznějšími způsoby. Vzhledem k tomu, že v území převládají zejména malé školy s nižšími počty žáků, je dominantním způsobem komunikace s veřejností osobní setkávání individuálně s rodiči. Takový způsob jednoznačně převládá v mateřských školách, ale i ve většině základních škol (zejména malotřídních).

V mateřských školách kromě každodenního kontaktu s rodiči probíhají zpravidla jednou za rok schůzky rodičů, v základních školách probíhají třídní schůzky většinou 2-4x ročně. Mimoto mají ve většině škol ve vyhrazených dnech učitelé buď pravidelné konzultační hodiny, nebo možnost individuálně si sjednat schůzku, kde rodičům poskytují informace o prospěchu i chování žáků.

Školy mají vlastní webové stránky, které pravidelně aktualizují a informují veřejnost o dění ve škole (pouze ZŠ a MŠ Orlické Záhoří své stránky nemá, jedná se o velmi malou školu, všechny zásadní informace se k rodičům mohou dostat ústně). V případě potřeby jsou pak rodiče informováni telefonicky či e-maily.

Před zápisem do 1. tříd základních škol probíhají dny otevřených dveří, kde se rodiče i jejich děti mohou podrobněji seznámit s příslušnou školou i způsobem výuky. Školy rovněž nabízejí rodičům spolupráci při různých školních i mimoškolních akcích.

Školy v řešeném území využívají i další možnosti komunikace, ať už místní tisk, zpravodaj města nebo obce, která je zřizovatelem školy, některé ZŠ mají i vlastní vývěsky. Škola v Doudlebách n/O vydává 1x za dva měsíce vlastní časopis.

2.1.4.4. Základní umělecké vzdělávání

Základní umělecké vzdělávání patří v České republice podobně jako mateřské nebo základní školství pod formální vzdělávací systém - vede k dosažení určitého stupně vzdělání doloženého certifikátem, např. vysvědčením nebo diplomem.

Na území MAP Rychnovska je zřízena pouze jedna základní umělecká škola (ZUŠ), a to přímo v Rychnově nad Kněžnou. Zřizovatelem školy je obec. Ve Vamberku je dále odloučené pracoviště ZUŠ F. I. Tůmy, které má sídlo v Kostelci nad Orlicí ve stejnojmenném správním obvodu ORP. Do pracoviště ve Vamberku dochází 60 žáků (z toho 46 v hudebních oborech a 14 ve výtvarném oboru), pracuje zde 7 pedagogů.

Tab. 31 Vývoj počtu ZUŠ v území a jejich charakteristiky^{*)}

Školní rok	Počet ZUŠ	Počet žáků	Počet pracovníků absolutně	Počet pracovníků přepočtený
2012/2013	1	.	27	20,4
2013/2014	1	720	27	20,4
2014/2015	1	770	26	20,5
2015/2016	1	763	30	21,3

^{*)} Do dat není započteno pracoviště ZUŠ Kostelec n/O ve Vamberku.

Pramen:

- 1) Školní rok 2012/2013 –Projekt ORP;
- 2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o základní umělecké škole)

Počet žáků v ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou v posledních letech kolísá kolem hodnoty 750 žáků. V ZUŠ působilo ve školním roce 2015/2016 celkem 30 pracovníků, kteří měli 21,3 přepočteného pracovního úvazku. Na jednoho přepočteného pracovníka ZUŠ tak připadá téměř 36 žáků.

Kapacita ZUŠ v Rychnově n/K je dle aktuálního Rejstříku škol a školských zařízení 800 žáků a je naplněna z více než 95%.

Tab. 32 Vývoj počtu žáků ZUŠ podle oborů ^{*)}

Školní rok	Počet žáků	Taneční obory	Výtvarné obory	Literárně dramatické obory	Hudební obory
2013/2014	720	109	99	82	430
2014/2015	770	122	110	82	456
2015/2016	763	121	108	89	445

^{*)} Do dat není započteno pracoviště ZUŠ Kostelec n/O ve Vamberku.

Pramen:

- 1) Školní rok 2012/2013 –Projekt ORP;
- 2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 - Výkaz o základní umělecké škole

V ZUŠ probíhá výuka v tanečních, výtvarných, literárně dramatických a hudebních oborech. Největší počet žáků dlouhodobě navštěvuje hudební obory. Ve školním roce 2015/2016 tyto obory navštěvovalo více než 58% všech žáků ZUŠ. Většina z nich měla individuální nebo skupinovou výuku v hudebních oborech, přibližně třetina měla tzv. kolektivní výuku. Zájem o další obory je pak přibližně vyrovnaný.

2.1.4.5. Neformální a zájmové vzdělávání

Neformální vzdělávání se uskutečňuje mimo formální vzdělávací systém a nevede k ucelenému školskému vzdělání. Jedná se o organizované výchovně vzdělávací aktivity mimo rámec zavedeného oficiálního školského systému, které zájemcům nabízí záměrný rozvoj životních zkušeností, dovedností a postojů, založených na uceleném systému hodnot. Tyto aktivity bývají zpravidla dobrovolné. Organizátory jsou sdružení dětí a mládeže a

další nestátní neziskové organizace (NNO), školská zařízení pro zájmové vzdělávání – především střediska volného času, vzdělávací agentury, kluby, kulturní zařízení a další.

2.1.4.5.1. Střediska volného času

Střediska volného času jsou školskými zařízeními, jejich posláním je motivovat, podporovat a vést děti, žáky, studenty, mládež, ale i dospělé k rozvoji osobnosti, k získávání a rozvoji klíčových a odborných kompetencí, zejména smysluplnému využívání volného času, a to širokou nabídkou činností v bezpečném prostředí, s profesionálním týmem pedagogů. Činnost středisek volného času se uskutečňuje ve více oblastech zájmového vzdělávání nebo se zaměřuje na konkrétní oblast zájmového vzdělávání.

Střediska nabízejí aktivní využití volného času všem věkovým skupinám dětí a mládeže a organizují činnosti i pro dospělé či seniory. Organizují pravidelné zájmové útvary pro stálou skupinu účastníků (tzv. kroužky), podílejí se na organizaci soutěží a přehlídek dětí a žáků, a dále organizují otevřené dlouhodobé i jednorázové aktivity, kurzy a jiné vzdělávací akce, tábory, spontánní aktivity, otevřené kluby, výukové programy pro školy navazující na průřezová témata školních vzdělávacích programů, adaptační programy v rámci prevence sociálně patologických jevů a řadu dalších činností.

Věnují se často i komunitnímu plánování, participaci, prevenci, vzdělávání pedagogů atd. Většina středisek volného času se stala přirozeným centrem společenského života v obci. Zapojují se do různých regionálních, krajských, republikových i evropských projektů, organizují výměnné a zahraniční pobyty, a rovněž stáží pracovníků.

Ve školním roce 2014/15 existovalo v České republice 312 středisek volného času. Tato zařízení navštěvovalo 272 744 účastníků, z nichž největší podíl tvořili žáci (74,1%) a děti (13,5%). Počet účastníků každoročně roste, během posledních pěti let se zvýšil o 7,7%.

Na území MAP Rychnovsko se nacházejí dvě střediska volného času (SVC). V Rychnově nad Kněžnou je zřízeno Děčko – Dům dětí a mládeže, ve Vamberku je dům dětí a mládeže součástí ZŠ Vamberk. Celkový počet účastníků spíše mírně roste a ve školním roce 2015/2016 dosahoval 1 743 účastníků, z toho více než dvě třetiny dochází do SVC v Rychnově n/K, necelá třetina pak do Vamberka

Z účastníků tvoří přibližně tři čtvrtiny žáci základních škol, zbylou část doplňují děti mateřských škol a ostatní účastníci.

Tab.33 Vývoj počtu středisek volného času v území a jejich charakteristiky*)

Školní rok	Počet ZUŠ	Počet účastníků	Počet zájmových útvarů (kroužků)	Počet pracovníků absolutně	V tom interní
2012/2013	2	1 557	144	79	6
2013/2014	2	1 523	136	69	6
2014/2015	2	1 780	178	85	6
2015/2016	2	1 743	162	82	6

*) v území rovněž působí volnočasové středisko NELIN při ZŠ Solnice, které však není zařazeno do statistik

Pramen:

1) Školní rok 2012/2013 –Projekt ORP;

2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o činnosti střediska volného času)

Kapacity v zařízeních SVČ nejsou – na rozdíl od formálního vzdělávání - oficiálně stanovovány, nicméně dům dětí a mládeže v Rychnově nad Kněžnou uvádí „nejvyšší počet klientů zařízení“ ve výši 1 500.

Počet zájmových kroužků závisí na možnostech obou SVČ i okamžitém zájmu účastníků a vyvíjí se v souladu s počtem účastníků. V sezóně 2015/2016 v průměru navštěvovalo jeden zájmový útvar 11 účastníků (ve 162 kroužcích).

Většinu zaměstnanců obou SVČ tvoří externí zaměstnanci, kteří vedou jednotlivé zájmové útvary (kroužky). Počet interních zaměstnanců je dlouhodobě neměnný (čtyři zaměstnanci v DDM v Rychnově n/K a dva zaměstnanci ve Vamberku).

2.1.4.5.2. Neziskové organizace zabývající se vzděláváním působící v území

Kromě středisek volného času se neformálním a zájmovým vzděláváním v území zabývají také další organizace. Z velké části se jedná o nestátní neziskové organizace působících v nejrůznějších oblastech lidské činnosti a vzdělávání nebo práce s dětmi a mládeží jim slouží jako doprovodná činnost. Kompletní výčet těchto organizací je velmi obtížné zjistit, protože jejich aktivita je různá, navíc neexistuje spolehlivá databáze či seznam těchto organizací.

Mezi neaktivnější organizace, jejichž činnost je zaměřena na děti nebo mládež, patří např.:

Rampušáček, Rokytnice v Orlických horách

Centrum pro volný čas rodičů na mateřské dovolené a jejich dětí. Nabízí herní, hudební, výtvarné a pohybové aktivity

Aqua klub RK o.s. Rychnov nad Kněžnou

Sdružení pořádající sportovní akce a volnočasové aktivity, kurzy, přednášky a rekondiční pobyty.

Pro Junior, Rychnov nad Kněžnou

Sdružení nabízí volnočasové aktivity pro děti a mládež. Pořádá workshopy, táboraová soustředění, sportovní turnaje.

Myrha, Bartošovice v Orlických horách

Sdružení pořádá společenské akce a aktivity ve prospěch utváření rodinných vztahů. Nabízí víkendy a akce pro ženy a muže, pro matku s dcerou a otce se synem, modlitební víkendy a víkendy pro rodiny.

Solnický brouček, Solnice

Sdružení organizuje volný čas dětí do šesti let a jejich rodičů. Nabízí vzdělávací aktivity, semináře a přednášky z oblasti pedagogiky a psychologie a uplatnění při práci pro sdružení.

Občanské sdružení ISABEL, Solnice

Sdružení se zabývá celoroční činností dětí a mládeže. Pořádá tábory a příměstské pobyty.

Junák – český skaut Rychnov nad Kněžnou, Vamberk

Mezinárodní výchovné hnutí pro mládež a děti od 6 let organizuje schůzky, výpravy, akce a tábory. Základním posláním je podporovat rozvoj osobnosti mladých lidí, jejich duchovní, mravní, intelektuální, sociální a tělesné schopnosti

Ve většině obcí působí i další organizace a spolky, jejichž doprovodnou činností je i vzdělávání či výchova dětí a mládeže. Jejich počet podle obcí je uveden níže v tabulce.

Tab. 34 Přehled neziskových organizací podle oborů a obcí

Obec	SDH	Další organizace se zaměřením na:				Organizace celkem
		sport	přírodu	kulturu	ostatní	
Bartošovice v Oh	1	1	1		1	4
Bílý Újezd	3	2	1			6
Byzhradec	1	2	2		1	6
Černíkovice	2	2	1			5
Doudleby n/O	1	7				8
Jahodov						0
Javornice	2	2	1			5
Kvasiny	1	4	2	1	1	9
Lhoty u Potštejna	1					1
Libel	1	1				2
Liberk	5		1			6
Lično	1	1	3			5
Lukavice	1	1	1			3
Lupenice	1	2	2		1	6
Orlické Záhoří	1		2			3
Osečnice	2	1	1			4
Pěčín	1	2	3		1	7
Potštejn	1	3	3	1	1	9
Rokytnice v Oh	1	3	1	2		7
Rybná	1		1			2
Rychnov n/K	6	10	4	2	2	24
Říčky						0
Skuhrov n/B	3	1	1			5
Slatina n/Z	1	3	2	1	1	8
Solnice	1	4	1	1	1	8
Synkov-Slemeno			1	1		2
Třebešov	1	2	1	1		5
Tutleky		1	1	1		3
Vamberk	1	5		1		7
Voděrády	5	2	1	1		9
Záměl	1	1	4	1		7
Zdobnice	1					1
Obce celkem	48	63	42	14	10	177

Pramen: vlastní šetření v obcích

Kromě dvou nejmenších obcí v území působí alespoň jedna organizace či spolek v každé obci. Neaktivnější je sbor dobrovolných hasičů, který vyvíjí svoji činnost ve 28 z 32 obcí Rychnovska (v některých obcích, které mají více částí, působí i několik jednotek SDH).

Ve třech čtvrtinách obcí provozuje svoji činnost i nějaký sportovní oddíl – nejčastěji se jedná o TJ Sokol (17 obcí). Z jednotlivých sportů jsou neaktivnější fotbalisté (10 obcí) a stolní tenisté (8 obcí), na území však působí i hokejisté, tenisté, šachisté, nohejbalisté, motoristé (vše alespoň ve dvou obcích) a individuálně i představitelé některých dalších sportů.

Nadpoloviční většina obcí má i nějaký spolek, který se zaměřuje na aktivity související s přírodou. Jednoznačně na prvním místě jsou myslivci (23 obcí), v obcích se dále realizují i zahrádkáři (7), včelaři (5), rybáři, chovatelé a kynologové.

V některých obcích působí i kulturní organizace, nejčastěji se jedná o divadelní spolky (9 obcí), v několika dalších pak působí hudební skupiny. Další spolky a jiné neziskové organizace jsou již v území mnohem méně zastoupeny.

2.1.5. Předpokládaný vývoj počtu dětí do 15 let v řešeném území

Předpokládaný vývoj počtu dětí je zpracován za celé území MAP Rychnovska, tj. správní území ORP Rychnov n/K a obec Doudleby n/O. Práh prognózy byl stanoven na počátek roku 2025, aby obsahoval celé časové období realizace MAP s mírným přesahem několika let. Je vyhotoven za dvě věkové kategorie, a to děti mateřských škol a žáci základních škol.

K 1.1. 2016 se v řešeném území MAP nacházelo 5 523 dětí ve věku 0-14, které zde měly trvalé bydliště. Z této věkové skupiny bylo 1125 dětí v dokončeném věku 3-5 let, tj. přibližně počet dětí ve věku, ve kterém obvykle docházejí do mateřských škol a 3 283 dětí v dokončeném věku 6-14 let, tj. přibližně počet žáků ve věku povinné docházky do základních škol.

Tab. 35 Počet dětí ve věku 0-14 let v území MAP (1.1.2016)

věk	počet dětí	věk	počet dětí	věk	počet dětí	věk	počet dětí
0	368	4	372	8	366	12	354
1	378	5	358	9	380	13	346
2	369	6	402	10	324	14	338
3	395	7	385	11	388	0-14	5 523

Pramen: ČSÚ, Krajská pobočka HK

Jak bylo uvedeno v předchozích kapitolách, ve stejném období, tj. ve školním roce 2015/2016 chodilo do všech MŠ v území 1392 dětí a do ZŠ celkem 3025 žáků. Rozdíl mezi počtem dětí a žáků ve školách a skutečným počtem dětí daného věku je způsoben několika faktory - věk dětí dle docházky do škol není u každého u každého stejný (relativně velká část dětí má odklady školní docházky apod.), ne všechny děti, které zde žijí, docházejí do škol v území, nebo naopak, do školních zařízení v území dojíždějí i žáci mimo území Rychnovska.

V prognóze pro zjednodušení předpokládáme, že stejné vlivy budou působit i v následujících letech, proto budou pro každý rok upraveny počty dětí v mateřských školách i žáků v základních školách o koeficienty, které vycházejí pro školní rok 2015/2016 (u MŠ je hodnota koeficientu 1,24, tj. ve skutečnosti dochází do MŠ o cca čtvrtinu více dětí, než kolik jich je ve věku 3-5 let; u ZŠ je pak hodnota koeficientu 0,92).

Prognóza počtu dětí v MŠ do roku 2019 a žáků ZŠ do roku 2022 vychází z počtu již narozených dětí a provádí se pomocí posouvání jednotek věku do dalšího roku. S úmrtností v těchto věkových kategoriích není nutné vůbec uvažovat (z 1000 narozených dětí se věku 15 let dožije v průměru 996 chlapců a 997 dívek). Větší vliv samozřejmě bude mít migrace, nicméně pro území jako celek ji nezahrnujeme do výpočtu (za celý Královéhradecký kraj předpokládá prognóza ČSÚ v příštích letech minimální saldo migrace). Výsledky migrace se projeví spíše lokálně v některých MŠ či ZŠ.

Při prognóze do dalších let po roce 2019, resp. 2022 bylo nutné nejprve odhadnout počty narozených dětí. Ty byly stanoveny na základě vývoje počtu narozených dětí v území v posledních letech, současné věkové struktury a prognózy ČSÚ z r. 2014. Prognóza byla zpracovaná za jednotlivé kraje, v rámci řešeného území je předpokládáno stejné chování jako v celém Královéhradeckém kraji. Počet narozených by se měl do r. 2021 každoročně snižovat přibližně o 1-2%. Po výpočtu narozených dětí bylo pokračováno stejnou metodou, jaká byla popsána (posouvání věkových skupin).

Výsledky

Počet dětí v mateřských školách bude v souvislosti se zvýšeným počtem narozených dětí v minulých letech ještě přibližně rok velmi mírně narůstat. Maxima by mělo být dosaženo ve školním roce 2017/2018, poté bude pravděpodobně již počet dětí postupně klesat. K největšímu poklesu by mělo dojít hned v následujícím roce 2018/2019, kdy se předpokládá pokles o 33 žáků, tj. o 2,4 procentního bodu ve srovnání s předchozím rokem. Na prahu prognózy by mělo v území žít dle výpočtu 1053 dětí ve věku 3-5 let (do MŠ by mělo docházet 1 303 dětí), což je o 6,4% méně ve srovnání s počátkem roku 2016.

Tab. 36 Počet osob ve věku 3-14 let

Rok (1.1.)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
3-5 let	1 125	1 136	1 142	1 115	1 111	1 095	1 085	1 074	1 063	1 053
6-14 let	3 283	3 303	3 325	3 370	3 351	3 405	3 393	3 392	3 369	3 325

Pramen: Podklady ČSÚ, vlastní výpočty Sdružení SPLAV, z.s.

Tab. 37 Počet dětí v MŠ a žáků v ZŠ

Školní rok	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Děti MŠ	1 392	1 406	1 413	1 380	1 375	1 355	1 343	1 329	1 316	1 303
Žáci ZŠ	3 025	3 043	3 067	3 105	3 088	3 177	3 126	3 126	3 104	3 064

Pramen: Podklady ČSÚ, vlastní výpočty Sdružení SPLAV, z.s.

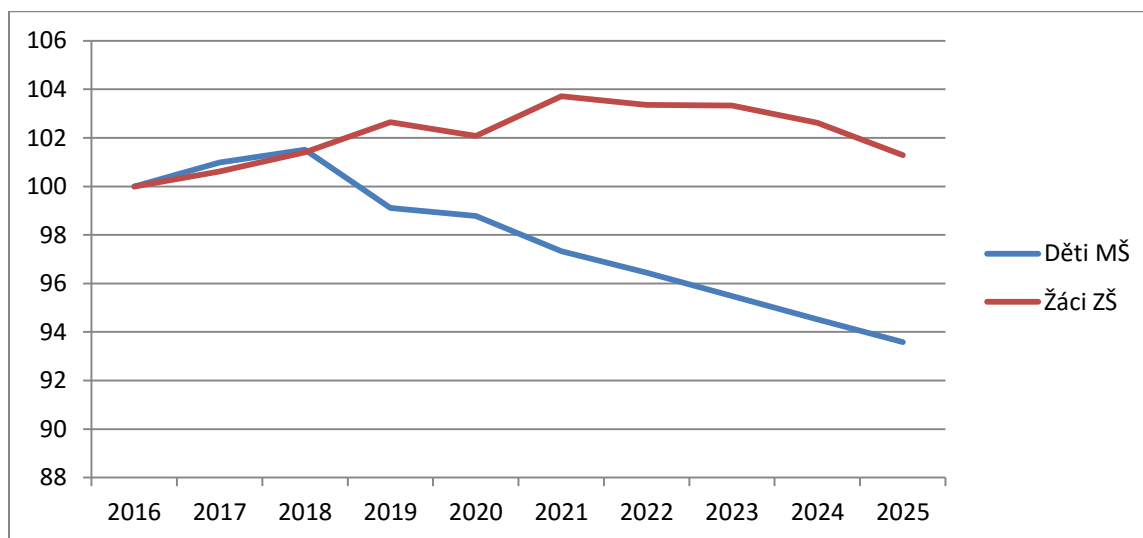
Tab. 38 Index vývoje počtu dětí 3-14 let

Rok (1.1.)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
3-5 let	100,0	101,0	101,5	99,1	98,8	97,3	96,4	95,5	94,5	93,6
6-14 let	100,0	100,6	101,4	102,7	102,1	103,7	103,4	103,3	102,6	101,3

Pramen: Podklady ČSÚ, vlastní výpočty Sdružení SPLAV, z.s.

Index vývoje počtu dětí 3-14 let (a zároveň i počtu dětí MŠ a žáků ZŠ) v území MAP Rychnovsko

Pramen: Podklady ČSÚ, vlastní výpočty Sdružení SPLAV, z.s.

Počet žáků v základních školách se bude zvyšovat ještě několik let, nárůst však nebude skokovitý, ale postupný, meziročně vždy max. o 1,5%. Maximálního počtu dětí ve věku 6-14 let a tím i žáků v základních školách by mělo být dosaženo ve školním roce 2020/2021 (ve srovnání se současným stavem se jedná o nárůst o 3,7%). Po tomto roce by i na základních školách měl nastat obrat a počet žáků se začne pomalu snižovat. Na konci období by mělo být v území podle prognózy 3 325 dětí v uvedeném věku (do ZŠ by mělo chodit 3 064 žáků), což je stále o 1,3% více než počátkem roku 2016.

Předpokládaný vývoj však bezesporu nebude rovnoměrný po celém území. Zejména ve školách v okolí průmyslové zóny Solnice-Kvasiny, ale i přímo v Rychnově n/K, kde velká část zaměstnanců průmyslové zóny trvale či přechodně bydlí, bude pravděpodobně v příštích 2-3 letech docházet k většímu nárůstu počtu dětí a tím i naplněnosti mateřských a základních škol, zatímco v dalších lokalitách bude zájem o školy nižší. Nicméně i přechodně zvýšený zájem o využívání škol a školních zařízení v exponovaných lokalitách by měl poptávku uspokojit a nelze předpokládat výstavbu dalších škol. Na druhé straně by nemělo docházet v příštích letech ani k zásadnímu úbytku počtu dětí, takže nepředpokládáme ani rušení stávajících škol.

2.1.6. Zajištění dopravní dostupnosti škol v území, dojíždka a vyjíždka do škol

Data o vyjíždce a dojíždce (nejen) do škol mimo obec trvalého bydliště se zjišťují vždy při sčítání lidu, domů a bytů 1x za 10 let. Poslední sčítání, z něhož čerpáme data, proběhlo už v březnu 2011. Při tomto sčítání byla mj. zjišťována vyjíždka a dojíždka žáků a studentů do škol (úhrnem) a také zvlášť vyjíždka a dojíždka žáků ve věku do 14 let. Vzhledem k tomu, že na celkové dojíždce a vyjíždce do škol se z významné části podílejí studenti středních a vyšších škol, kteří by celkové výsledky výrazně zkreslovali, uvažujeme pouze vyjíždku a dojíždku žáku ve věku 6-14 let, tj. přibližně žáků základních škol (i když tato věková kategorie zahrnuje i studenty nižších ročníků víceletých gymnázií).

Vyjíždka a dojíždka do mateřských škol není centrálně statisticky sledována, je možné ji zjistit pouze místním šetřením. Byla tedy zjišťována v rámci jednotlivých návštěv škol v území. Pokud je v obci MŠ, ve velké většině případů do ní také dítě dochází. Existují určité výjimky, kdy rodiče vozí děti např. do mateřských škol v Rychnově n/K. Pokud v obci není MŠ, rodiče využívají školu v nedaleké sousední obci. Pro velkou část území Orlických hor

je „střediskovou“ mateřskou školou MŠ v Rokytnici v O.h., kam dojíždějí rodiče s dětmi např. ze Zdobnice či Říček v O.h.

Vyjíždka do MŠ se odehrává převážně v rámci správního území ORP Rychnov n/K, i když podle šetření se vyskytly případy, že do území dojíždějí i děti z Opočna (do MŠ Solnice), Častolovic (Synkov-Slemeno) nebo i Polska (Orlické Záhoří).

Srovnání se staršími daty nemá smysl, neboť sčítání 2001 bylo hodnoceno podle trvalého pobytu, kdežto poslední sčítání 2011 bylo sledováno podle obvyklého pobytu, který se mnohem více blíží skutečnému bydlišti žáků. Při sčítání 2001 tak byla logicky mnohem vyšší míra dojíždělosti a vyjíždělosti.

Tab.39 Dojíždějící a vyjíždějící děti ve věku 6-14 let do škol mimo obec bydliště

	Dojíždějící děti		Vyjíždějící děti		Saldo dojížděky a vyjížděky
	absolutně	Podíl na celkové vyjížděce (%)	absolutně	Podíl na celkové vyjížděce (%)	
Dojíždějící a vyjíždějící celkem v území MAP	386	100,0	350	100,0	36
z a do jiných obcí v rámci okresu	371	96,1	329	94,1	42
z a do jiných okresů kraje	0	0,0	5	1,4	-5
z a do jiných krajů v ČR	15	3,9	16	4,5	-1

Pramen: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2011

V roce 2011 podle dat SLDB vyjíždělo v území MAP do škol mimo obec bydliště 350 žáků, tj. přibližně 12% všech žáků, kteří v té době navštěvovali základní školu. Vzhledem k tomu, že v území MAP převládají obce střední a malé velikosti, se jedná o podíl poměrně nízký a tedy příznivý. Na druhou stranu je třeba konstatovat, že se jedná pouze o dojížděku mimo hranice správního území obce. V území MAP se vyskytuje poměrně dost obcí s několika částí či katastrálními územími v poměrně velké vzdálenosti od sebe (zejména pak na území Orlických hor). I z těchto částí je mnohdy složitá dojížděka do škol do části obce, ve které se nachází škola.

Pokud žáci vyjíždějí do jiné obce, v naprosté většině se jedná o sousední obce v malé vzdálenosti, jen nepatrné procento žáků vyjíždí mimo okres Rychnov nad Kněžnou. Kvůli poloze území MAP při hranici kraje je dokonce vyšší vyjížděka mimo kraj než v rámci Královéhradeckého kraje.

Do škol v území MAP dojíždělo ve stejné době 386 žáků z jiných obcí, opět v převážné většině z okresu Rychnov n/K. Pouze zlomek dětí dojížděl z jiných krajů, jednalo se především o školy na jihovýchodě území MAP při hranicích s Pardubickým krajem. Výrazně dojížděkové školy jsou obecně všechny základní školy, které poskytují kompletní základní vzdělání v 1.-9. ročníku, a také speciální školy.

Rozdíl mezi počtem dojíždějících a vyjíždějících žáků udává tzv. saldo dojíždějících a vyjíždějících. V území ORP dosahuje kladných hodnot (více dětí do škol v území dojíždí než z něj vyjíždí) ve výši 36 žáků. Kladné saldo je způsobené především tím, že se v území nachází okresní město Rychnov n/K, které stahuje i jak žáky do běžných základních škol, tak také existencí speciálních škol, do kterých ve větší míře dojíždějí žáci ze sousedních ORP okresu Rychnov n/K. Ve srovnání jiných okresních měst je Rychnov n/K spíše menším centrem, naprostá většina ostatních okresních měst má vyšší aktivní dojížděkové saldo.

2.1.7. Sociální situace

2.1.7.1. Sociálně patologické jevy

Na území Rychnovska zatím nejsou patrné výrazné problémy s chováním dětí a žáků mateřských a základních škol, výskyt sociálně patologických jevů je také zatím relativně nízký. Většina škol však ve svých závěrečných zprávách neudává výskyt sociálně patologických jevů. Nicméně v posledních letech se počet těchto jevů i na Rychnovsku zvyšuje a začíná se objevovat i v nižších ročnících.

V mateřských školách se vyskytují jen v ojedinělých případech, v základních školách je jejich výskyt o něco vyšší, přesto však podprůměrný ve srovnání s jinými regiony. Místy se objevují sociálně patologické jevy v některých školách zejména na 2. stupni. Dle závěrečných zpráv škol se nejčastěji vyskytují občasné projevy vandalismu nebo záškoláctví, jen výjimečně pak šikana, případně další sociálně patologické jevy.

Zejména záškoláctví je v některých školách poměrně rozšířené, zvyšuje se počet neomluvených hodin. V některých případech však rodiče omlouvají problémové žáky.

Školy v řešeném území mají většinou zpracované tzv. Minimální preventivní programy, které jsou součástí školního vzdělávacího programu.

V rámci České republiky existují tato metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování schválená vedením MŠMT:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j: 21291/2010-28)

2.1.7.2. Výskyt sociálně vyloučené lokality

Dle internetové stránky http://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html se na území MAP nachází jedna sociálně vyloučená lokalita, a to v Rychnově nad Kněžnou.

Jedná se o dva dvoupatrové cihlové domy, celkově s 22 byty (všechny 3. kategorie). Lokalita se nachází podél řeky, cca 10 min. chůze od náměstí, kde se nachází základní občanská vybavenost. Je součástí běžné zástavby, kolem ní jsou rodinné domky. Ostatní obyvatelé (sociálně nevyloučení) žijí v bezprostředním sousedství lokality. Stav domů je relativně slušný, chybí však část standardní vybavy domů. Topí se kamny na tuhá paliva a voda je ohřívána na kamnech. Sociální zařízení je společné na chodbě. Vlastníkem nemovitosti je obec.

Bydlí zde odhadem 100 obyvatel, z toho cca 90% Romů. Mělo by se zde nacházet 46% dětí do 15 let, 50% obyvatel 16-60 let a jen 4% lidí starších 60 let. Všichni obyvatelé lokality pravděpodobně mají nejvýše základní vzdělání. Míra nezaměstnanosti místních obyvatel činí odhadem 97%, přitom v celém regionu je nezaměstnanost velmi nízká. Většina obyvatel tak je závislá na sociálních dávkách.

Školu navštěvuje 25 dětí z lokality, z toho jich 18 (více než 70%) chodí do speciální školy. Detailnější informace o způsobech vzdělávání dětí a žáků v této lokalitě nebyly zjištěny.

2.1.7.3. Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu

Mateřské centrum Jája, Rychnov nad Kněžnou

Centrum nabízí volnočasové aktivity pro děti v předškolním věku a rodiče na mateřské a rodičovské dovolené. Pořádá počítačové a jazykové kurzy pro rodiče i děti, workshopy, přednášky, kroužky pro děti. Zaměřuje se také na kurzy první pomoci a další.

MC Vamberecký Dráček o.s., Vamberk

Mateřské centrum nabízí volnočasové aktivity pro děti v předškolním věku a rodiče na mateřské a rodičovské dovolené. Provozuje hernu, bazárek, cvičení, masáže miminek, organizuje nejrůznější pravidelné akce (výlety, přednášky apod.).

OS Brouček, Solnice

Mateřské centrum nabízí volnočasové aktivity pro děti v předškolním věku a rodiče na mateřské a rodičovské dovolené. Pořádá workshopy, besedy a výlety, nabízí a zprostředkovává poradenství.

MS Rampušáček, Rokytnice v Orlických horách

Mateřské centrum nabízí volnočasové aktivity pro děti v předškolním věku a rodiče na mateřské a rodičovské dovolené. Pořádají se zde pravidelné aktivity (malování, zpívání), součástí je herna.

Sbor Jednoty bratrské, Rychnov nad Kněžnou

Rodinné centrum, které je zaměřené na rodiče s dětmi do 5 let. Pořádá besedy o výchově od odborníků, manželské večery, kurzy o výchově nebo jednorázové akce pro celou rodinu. Je vybavenou dětskou hernou.

OD5K10, o.s.

Provozovatel nízkoprahového zařízení (Centrum 5KA) pro rizikové děti a mládež ve věku 11-26 let. Pomáhá a radí mladým lidem v těchto oblastech: rodina, partnerské vztahy a sexualita, problémy se zákonem, úspěšnost ve škole, závislosti, šikana, bydlení, finance, volný čas, práce, zvládání krizových situací.

Centrum Orion, z.s., Rychnov nad Kněžnou

Organizace, která podporuje rodiny s dětmi s handicapem, aby mohly žít stejný život jako jejich zdraví vrstevníci. Poskytuje sociální služby (osobní asistenci, centrum denních služeb) a nabízí aktivity pro celé rodiny (výlety, exkurze, rekondiční pobyty, letní tábory, přednášky, semináře pro rodiče apod.).

2.1.7.4. Pedagogicko-psychologická poradna

Pedagogicko-psychologická poradna je školské zařízení, které poskytuje komplexní psychologické a speciálně pedagogické služby dětem a mládeži od 3 do 19 let. V Rychnově nad Kněžnou působí pracoviště pedagogicko-psychologické poradny Královéhradeckého kraje. V zařízení působí 4 speciální pedagožky a 2 psychologičky. Poskytuje následující služby:

- Individuální vyšetření
- Skupinová vyšetření
- Individuální psychoterapeutické služby
- Rodinná terapie
- Speciálně pedagogické služby
- Vrstevnické skupiny (skupinová intervence)
- Služby pro učitele a rodičovskou veřejnost

2.1.8. Návaznost na dokončené základní vzdělávání

2.1.8.1. Vazba na středoškolské vzdělávání

V řešeném území se nacházejí dvě střední školy - Gymnázium Františka Martina Pelcla v Rychnově nad Kněžnou a vyšší odborná škola a střední průmyslová škola v Rychnově nad Kněžnou.

Studium na gymnáziu je čtyřleté a osmileté. Vzdělávání je poskytováno v jedné třídě osmiletého a dvou třídách čtyřletého studia v každém ročníku. Na gymnáziu působí 36 pedagogických a 9 nepedagogických pracovníků. Ve školním roce 2015/2016 na gymnáziu studovalo 442 žáků, z toho 219 žáků v osmiletém studiu a 223 žáků ve čtyřletém studiu.

Na školní rok 2016/2017 se přijímacích zkoušek do 1. ročníku zúčastnilo 53 žáků do osmiletého studia (přijato bylo 30 žáků) a 85 žáků do čtyřletého studia (přijato bylo 51 žáků)

VOŠ a SPŠ vznikla v roce 2008 jako nový subjekt sloučením tehdejší průmyslové školy a odborného učiliště. Škola nabízí čtyřleté studijní obory (strojírenství, autotronik, obchodník, gastronomie, podnikání a provozní technika) zakončené maturitní zkouškou a tříleté učební obory (mechanik opravář motorových vozidel, autolakýrník, autoelektrikář, karosář, kominík, prodavač, truhlář, kuchař) zakončené závěrečnou zkouškou a získáním výučního listu.

Na této škole působí 80 pedagogických a 34 nepedagogických pracovníků (vč. VOŠ). Ve školním roce 2015/2016 studovalo 261 žáků ve čtyřletých studijních oborech a 248 žáků ve tříletých učebních oborech.

Návaznost bude ještě příp. doplněna podle KAPu.

2.1.8.2. Možnosti uplatnění na trhu práce

V současné době nabízí území poměrně dobré podmínky uplatnění na trhu práce, zejména pak v technických profesích.

Co se týká velikostní struktury podniků, jednoznačně největším zaměstnavatelem v území MAP je kvasinská pobočka podniku Škoda Auto, a.s. Ještě počátkem roku 2014 zaměstnávala cca 4000 zaměstnanců. Od roku 2015 však dochází k výraznému rozšiřování výroby a tím i nárůstu počtu zaměstnanců. Dnes (2. polovina roku 2016) zaměstnává přibližně 6 tis. zaměstnanců a předpokládá se další rozšiřování s tím, že během roku 2017 by měl počet zaměstnanců v pobočce činit přibližně 8 000 zaměstnanců.

Dále pak v území působí spíše menší a střední podniky. Významnější zaměstnavatelé k 1.1.2012 byly ESAB Vamberk, s.r.o. (výroba drátěných výrobků, řetězů a pružin) a ASSA ABLOY Rychnov, s.r.o. (výroba zámků a kování) – oba v kategorii 500-1 000 zaměstnanců. Ostatní podniky již měly méně než 250 zaměstnanců.

Z dalších významných výrobních společností, které zaměstnávaly více než 100 pracovníků, je možno uvést společnost Pewag s.r.o. ve Vamberku (výroba kovodělných výrobků), ŘETĚZY VAMBERK spol. s r.o. (výroba a opravy ložisek, ozubených kol, převodů a jiných dílů), Aquaservis, a.s., Rychnov n/K (Výroba a rozvod vody), Vaspo Vamberk, s.r.o. (Stavební závod), Alfa Plywood, a.s., Solnice (Výroba dřevařských výrobků), ASV výrobní družstvo Solnice (výroba příslušenství motorových vozidel), Mados MT, s.r.o., Lupenice (Výstavba pozemních staveb), Matrix, a.s., Třebešov (Výroba pilařská) a Charvát, a.s., Doudleby n/O (Výroba minerálních výrobků).

Největším zaměstnavatelem nevýrobní sféry v řešeném území je Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou, v níž pracuje kolem 450 zaměstnanců, v dlouhodobém měřítku jejich počet spíše klesá. Jde zároveň o jednu z mála provozoven, kde pracuje výrazně více žen než mužů (cca 80%).

2.1.9. Vyhodnocení poznatků z jednání pracovních skupin

Na vytváření dokumentu se aktivně podílely i pracovní skupiny MAP. Byly vytvořeny čtyři pracovní skupiny – PS Mateřské školy, PS Základní školy – 2. stupeň a PS Zájmové činnosti. Během roku 2016 proběhly 4 série jednání pracovních skupin.

Na prvních dvou sériích setkání byly definovány hlavní problémy a potřeby regionu v oblasti školství. Nejdůležitější poznatky podle jednotlivých pracovních skupin:

PS Mateřské školy

Účastníci PS kritizovali legislativu, která stanoví naplněnost jedné třídy na 28 dětí. S takto vysokým počtem dětí se však velmi špatně pracuje např. ve skupinkách. Na druhé straně je v MŠ malý počet dětí na třídu, což působí potíže zejména při vycházkách. Velký počet dětí způsobí problémy i v souvislosti s chystanou povinností přijímat do mateřských škol i mladší děti, které ještě nedosáhly věku tří let. Dvouleté dítě vyžaduje mnohem více péče, ale i jiné materiální vybavení.

Názory na přijímání dvouletých dětí do MŠ se v pracovní skupině různily. Na jednu stranu někteří připustili, že pokud začne chodit dítě do mateřské školy již v tomto věku, je později mnohem více samostatné, lépe se zapojuje do kolektivu apod. Nicméně většina se spíše shodla, že v takto nízkém věku by – pokud je to jen trochu možné – mělo být dítě převážně v rodině.

Další problémy mají zejména mateřské školy v malých obcích – školy dojíždějí do centra za dopravní výchovou, kulturními představeními apod. Přitom nemají ani dostatečné finanční prostředky, ani odpovídající počet pedagogů, který by mohl s dětmi odcestovat.

Proběhla i diskuze o provozní době MŠ – rodiče mají často zájem o její prodloužení do večerních hodin, přitom však pracovní doba učitelek celou pracovní dobu nepokryje, zvláště v menších MŠ s malým počtem pedagogických pracovníků.

Hovořilo se i o kapacitě a naplněnosti MŠ v regionu. V současné době jsou MŠ poměrně naplněné, nicméně prostor pro další MŠ v území pravděpodobně není, i když zejména v okolí Solnice a Kvasin roste počet malých dětí. V dalších letech se však situace pravděpodobně obrátí.

PS Základní školy – 1. stupeň

Opakovaly se některé problémy, které trápily představitele PS MŠ – obtížná doprava na mimoškolní akce, nutnost objednávat zvláštní autobus, protože veřejná doprava je nedostatečná apod.

Ve školách chybí psychologové, objednávací doba do pedagogicko-psychologické poradny je velmi dlouhá. Tento problém by mohl vyřešit tzv. cestující psycholog, který by mohl působit na větším území (např. pro celý SO ORP).

Velkým problémem především na menších školách je vzdělávání pedagogů. V případě jejich nepřítomnosti je totiž nemá kdo zastupovat. O vzdělávání je jinak zájem, účastníci PS však preferují vzdělávání buď přímo v příslušné škole, nebo alespoň v regionu.

Finanční prostředky do vybavení ve školách jsou nedostatečné. Nestačí na neustálou a potřebnou výměnu výpočetní techniky ani na další vybavení speciálními pomůckami. Chybí i prostředky na přírodovědné učebny pod širým nebem nebo na vzájemné setkávání, výměnu zkušeností apod.

Mezi žáky upadá čtenářská gramotnost. Děti nemají zájem věnovat se četbě, raději se věnují počítačům a dalším digitálním médiím. Žádaná je spolupráce s knihovnou, u menších obcí zejména v pohraničí je pak problém s dojezdností do okresní knihovny v Rychnově.

Účastníci rovněž upozorňovali na nové metody výuky, které by se mohly uplatnit na školách (tzv. Feuersteinovo instrumentální obohacování, metoda Biofeedback apod.) Inspirující jsou rovněž zkušenosti v zahraničí – Polsku, Finsku, Anglii apod.

PS Základní školy – 2. stupeň

Podle účastníků této PS jsou některé problémy podobné předchozí – dopravní obslužnost, málo finančních prostředků do technických a přírodovědných učeben apod.

Nově se zde objevily např. otázky na výuku cizích jazyků. Ta je mnohde nedostatečná, kvalitní učitel cizích jazyků raději působí v jiných, finančně lépe ohodnocených profesích. V některých školách však funguje dobrovolník, který dochází do škol a mluví s žáky (může, ale i nemusí to být rodilý mluvčí).

Na 2. stupni by se mělo více rozvíjet polytechnické vzdělávání. Je potřeba více vyzdvihnout řemeslo a obecně manuální práci – pořádat exkurze do výrobních provozů, ale také obnovit výuku dílen a technických prací.

Diskutovalo se i o spolupráci základních škol se školami vyššího stupně i významných zaměstnavatelů v regionu. Zájmem je jak o spolupráci s VOŠ a SPŠ v Rychnově, která připravuje pracovníky pro největšího zaměstnavatele v regionu (Škoda auto), ale také přímo se zaměstnavateli. Účastníci PS navrhuji vytvořit technologické centrum, které by se využívalo při různých činnostech.

PS Zájmové činnosti

Nejvíce žáků v regionu dochází do ZUS a dvou DDM. Je zájem o rozšíření prostor (ZUŠ) i nákup lepšího vybavení pro technické a přírodovědné obory (DDM, částečně i ZUŠ). Je složité vše financovat jen z prostředků zřizovatele, proto je nutné hledat další zdroje.

Pro řadu dětí z malých obcí je však obtížné dojíždění do těchto zařízení. Je tedy potřebná i podpora drobné spolkové činnosti (menších zařízení pro vzdělávání mládeže v regionu).

V rámci PS se projednávalo i vzdělávání dospělých a seniorů – přednášky pro rodiče malých dětí, kurzy z oblasti práva, ekonomiky a zdravotní péče, kurzy počítačové gramotnosti apod. Představena byla i virtuální univerzita třetího věku, která by měla fungovat ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou.

Na dalších setkáních byl sestavován a posléze připomínkován Strategický rámec a také SWOT analýza. Výstupem z těchto jednání je aktuální verze priorit, cílů a opatření strategického rámce a také aktuální verze SWOT3 analýzy prioritních oblastí rozvoje. Připomínky k opatřením, které zazněly na jednání pracovních skupin, jsou přílohou dokumentu.

2.2. Specifická část analýzy

2.2.1. Témata MAP v řešeném území

MAP Rychnovska bude řešit následující povinná opatření:

- Opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče – dostupnost, inkluze, kvalita
- Opatření 2: Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání
- Opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Dále se bude zabývat všemi doporučenými opatřeními:

- Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
- Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
- Karierové poradenství v základních školách

Na základě provedené analýzy bude MAP řešit i vybraná volitelná, resp. průřezová opatření *(budou postupně doplněna ta, které budou opravdu řešena)*

2.2.1.1. Povinné opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče – dostupnost, inkluze, kvalita

V rámci obecné části analýzy se toto téma objevuje v celé kapitole 3.1.4.2. Předškolní vzdělávání. Z analýzy vyplývá poměrně snadná dostupnost předškolního vzdělávání na většině řešeného území, a to ať ve smyslu geografickém (MŠ se nacházejí ve většině obcí území, mnohem lepší dostupnost je v podhorské části území), tak ve smyslu možnosti navštěvovat MŠ vzhledem k její kapacitě (MŠ mají optimální naplněnost ve výši cca 90%, jsou však mezi nimi určité rozdíly).

Dochází tak k určitému paradoxu, že v podhorské části je lepší dostupnost geografická, v horské části naopak dostupnost kapacitní. Ani jeden aspekt dostupnosti MŠ však nepůsobí zásadní problém. Vzhledem k očekávanému demografickému vývoji by se neměla v území zhoršovat sociální dostupnost, počet dětí v MŠ a tím i jejich naplněnost bude spíše klesat. Geografická dostupnost je ovlivněna z velké části konfigurací terénu. Jelikož kapacita MŠ přibližně odpovídá potřebám regionu, nelze v dohledné době předpokládat výstavbu dalších MŠ. Zlepšení geografické dostupnosti je tak spíše otázkou optimálnějšího zajištění dopravní obslužnosti, zejména v horské části regionu.

Nedostatečná dopravní obslužnost zejména v malých a odlehlých MŠ působí problémy nejen při dojíždění do škol, ale také v rámci samotné výuky, čímž má dopady na její kvalitu. Problematická je často doprava na nejrůznější akce, které se uskutečňují mimo MŠ. Jak vyplývá mj. i z jednání pracovní skupiny MAP Mateřské školy, při těchto akcích je obtížné zajistit samostatnou dopravu vzhledem k omezeným finančním prostředkům. Ani rodiče nechtějí takové akce spolufinancovat. Problémem je i malý počet pedagogů při těchto akcích.

Z hlediska kvality jsou MŠ většinou poměrně dobře vybaveny. Vzhledem k chystané změně podmínek přijímání žáků již od dvou let však bude nutná změna. MŠ nejsou na tyto děti dosud uzpůsobené, chybí materiální vybavení pro dvouleté děti a vše, co souvisí s touto věkovou skupinou (toalety, přebalovací pulty apod.). MŠ zatím na toto pravidlo nejsou připraveny.

V území není žádná speciální MŠ, v jedné MŠ v území (MŠ Rychnov n/L-Láň) byla dříve speciální třída, která je nyní v souladu s požadavky inkluze běžnou třídou, a 2 třídy integrační. MŠ je bezbariérová a nabízí možnost zařazení dětí s postižením do kolektivu zdravých dětí pro děti s různým typem postižení v rámci okresu Rychnov n/K. V MŠ působí tři osobní asistentky, z toho dvě jsou pracovníci občanského sdružení ORION.

2.2.1.2. Povinné opatření 2: Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

Opatření Čtenářská a matematická gramotnost se objevuje částečně v obecné části analýzy v rámci kapitoly 3.1.4.3. Základní vzdělávání a také v rámci kapitoly 3.1.3.2. Vyhodnocení dotazníkového šetření, které zpracovatel realizoval v létě 2016. Kromě toho bylo téma čtenářské i matematické gramotnosti často diskutováno v rámci jednotlivých pracovních skupin k MAP.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že obě gramotnosti je třeba podporovat. Podíl dětí, které pravidelně čtou, soustavně klesá, místo toho tráví stále více času u počítače a dalších elektronických médií. Asi nejvíce děti k četbě motivuje možnost výběru knihy podle zájmu dítěte.

V rámci pracovních skupin MAP si školy pochvalovali spolupráci s knihovnami. Mají s nimi většinou dobré zkušenosti, kromě toho školy v menších obcích využívají i návštěvy knihovny v Rychnově nad Kněžnou. Problém menších škol zejména v Orlických horách je však špatná dopravní dostupnost do této knihovny. Optimální je, aby žáci knihovnu navštěvovali častěji než 1x za rok, často na to však nezbývají finanční prostředky. V Rychnově n/K je pořádán Veletrh knihy, který rovněž příznivě působí na podporu čtenářské gramotnosti.

Poněkud lépe si stojí rozvoj matematické gramotnosti. Rodiče v průzkumu uvedli, že je dobré při výuce matematiky ji více propojit s běžným životem, využívat více logických a matematických her apod.

Problémem při rozvoji matematické gramotnosti jsou pro pedagogické pracovníky opět finance. Školy by rády nakoupili dostatečné vybavení např. logických her. Ve školách probíhají kroužky logiky a matematiky, zájem o ně však v některých školách nenaplnuje očekávání. Další možností rozvoje matematické gramotnosti jsou nové výukové metody. Pedagogové tyto metody většinou podporují, potíží je však někdy v tom, že rodiče těmto metodám nemusí rozumět.

2.2.1.3. Povinné opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Obsahová náplň opatření se opět částečně vyskytuje v obecné části analýzy v rámci kapitoly 3.1.4.3. Základní vzdělávání, a také v rámci kapitoly 3.1.3.2. Vyhodnocení dotazníkového šetření. Rovněž bylo obsahem jednání všech čtyř pracovních skupin MAP.

V území se nacházejí dvě speciální základní školy (ZŠ a PŠ Rychnov n/K-Kolowratská a ZŠ speciální Neratov), kam docházejí žáci s mentálním nebo kombinovaným postižením. Kromě toho je v území běžná i ZŠ Mozaika v Rychnově n/k, která poskytuje dětem vzdělání s ohledem na jejich individuální schopnosti a předpoklady. Téměř do všech ZŠ v území dochází alespoň někteří žáci, kteří mají speciální vzdělávací potřeby (SVP).

Školy jsou otevřené k přijetí dalších žáků s SVP. Většina škol však v současné době nemůže uspokojit imobilní žáky, protože žádná běžná ZŠ v současné době není bezbariérová. Rodičům většinou nevadí, pokud jsou ve třídě žáci s tělesným postižením. V případě mentálního postižení však mají rodiče opačný názor. K takovým dětem by měl být speciální přístup, který v běžných školách není možný.

Podle zástupců pracovních skupin inkluze v území již dávno funguje a není potřeba nějakých dramatických změn. Ke společnému vzdělávání mentálně postižených žáků v běžných třídách se však pedagogové rovněž stávají zdrženlivě s tím, že i pro samotné postižené děti toto nebude mít přínos, protože běžnou výuku nemohou stačit pochopit. Ostatně i někteří rodiče takto postižených žáků se vyjádřili podobně. Záleží však také na stupni postižení, protože žáci s lehčím stupněm se mohou s pomocí asistenta zapojit do výuky.

U žáků bez postižení, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem, má velký význam školní psycholog. Objednací doba k psychologům je však dlouhá, většina škol nemá vlastní psychology. Problém by mohl vyřešit tzv. cestující psycholog, který by působil v celém okrese, SO ORP nebo alespoň části území.

Důležitá je také spolupráce s rodinou, rodiče žáků ohrožených školním neúspěchem právě ve velké míře odmítají spolupráci. V takovém případě se obtížně pracuje na odstranění neúspěchu těchto žáků.

V rámci inkluzivního vzdělávání se však neřeší jen žáci ohrožení školním neúspěchem, ale rovněž i mimořádně nadaní. Těmto žákům není věnována náležitá pozornost. Často se stává, že nadané děti nemají příležitost své schopnosti využít, ve škole se nudí a někdy pak mívají problémy. Odhaduje se, že nadaných dětí je přibližně 2-3 procenta v každém ročníku.

3.2.1.4. Doporučená a volitelná opatření

2.2.1.4.1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

Při rozvoji podnikavosti a iniciativy dochází k částečnému rozporu mezi tím, co chtějí žáci a tím, co chtějí jejich rodiče. Rodiče žáků si často myslí, že škola žáky příliš nevede k samostatnému řešení problémů a nerozvíjí u nich vlastní iniciativu. Podle některých pedagogů je však problém spíše na straně žáků. Většině z nich totiž vyhovuje, pokud nemusí vyvíjet vlastní iniciativu. V této oblasti je nutná osvěta mezi žáky.

2.2.1.4.2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání

Oblast polytechnického vzdělávání má mezi žáky a rodiči malou prestiž, přitom má v území značný potenciál. Ve školách klesá počet žáků, kteří mají zájem o technické profese, jsou zde jen omezené možnosti výuky. V některých zrušily výuku dílen úplně, v některých je jako volitelný předmět. Žákům rovněž schází příklad v rodině, protože ani rodiče své děti nevedou k manuálním činnostem.

Je potřeba zvednout prestiž technických povolání a řemesel, zavést ve školách povinnou výuku technických prací. Přitom vybavení technických učeben z důvodu nedostatku financí často zaostává. Podle rodičů by pomohlo i více navštěvovat s žáky příslušné podniky a pracoviště, pořádat dny otevřených dveří apod.

2.2.1.4.3. Karierové poradenství v základních školách

Opatření bylo z velké části řešeno na pracovní skupině MAP ke 2. stupni ZŠ. Situaci na trhu práce v území značně ovlivňuje závod ŠKODA Auto Kvasiny. Tento závod i související podniky nabízejí množství pracovních příležitostí v technických profesích. Na tato povolání v regionu připravuje VOŠ a SPŠ RK, o jejíž spolupráci mají zájem základní školy. V součinnosti s ní by mělo být vytvořeno technologické centrum, které by žáci mohli navštěvovat a využít při různých praktických činnostech.

Měla by se rozvíjet spolupráce i mezi dalšími zaměstnavateli v regionu. Žáci i jejich rodiče by měli vidět, v jakých podmínkách se dnes pracuje (automatizovaný provoz, využívání moderních technologií).

Problémem však je, že chybí místa pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou obecně méně vzdělání (chráněné díly apod.)

2.2.1.4.4. Sociální a občanská kompetence

Témata, která se týkala sociálních a občanských kompetencí, se probírala především na pracovních skupinách k MAP. U menších dětí byly řešeny zejména otázky uvědomění si základních společenských pravidel apod. Některé děti mají nedostatečné návyky z domova a školy (mateřské, příp. nižší ročníky ZŠ) je tak často musí nahrazovat.

Ve vyšších ročnících má velký význam třídní samospráva, ale např. školní parlament má zřízeno jen minimum škol v území.

2.2.2. SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje

Opatření 1 - Předškolní vzdělávání a péče – dostupnost, inkluze, kvalita

Silné stránky

- Dobrá úroveň vybavenosti většiny škol
- Dobrá pověst předškolního vzdělávání
- Nárůst počtu dětí v MŠ

Slabé stránky

- Nedostatečný objem finančních prostředků pro rozvoj předškolních zařízení
- Nesoulad pracovní doby školních zařízení a rodičů dětí
- Absence zařízení péče o děti do 2 let

Příležitosti

- Využití národních i evropských dotačních prostředků pro rozvoj předškolních zařízení
- Spolupráce vychovatelů s rodiči
- Doplnění stávající sítě MŠ a ZŠ dalšími zařízeními pro možnost celodenní péče o děti od 1 roku

Hrozby

- Nepříznivý demografický vývoj, úbytek počtu dětí ve školách
- Nesoulad provozních možností školy a s požadavky inkluze

Opatření 2 - Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

Silné stránky

- Významné zastoupení menších venkovských škol – individuální přístup k dětem a žákům
- Dobrá úroveň vybavenosti většiny škol

Slabé stránky

- Nízká prestiž pedagogů
- Snižování počtu žáků ve školách
- Nezájem žáků o vzdělávání

Příležitosti

- Setkávání pedagogů a vzájemné sdílení zkušeností
- Rozšíření druhů vyučovaných předmětů a forem výuky
- Spolupráce učitelů s rodiči

Hrozby

- Odchod kvalitních pedagogů ze školství nebo z území

- Zánik škol v menších obcích
- Přemíra virtuální komunikace

Opatření 3 - Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Silné stránky

- Významné zastoupení menších venkovských škol – individuální přístup k dětem a žákům
- Již fungující inkluze – začleňování žáků se specifickými potřebami
- Malé problémy s chováním žáků

Slabé stránky

- Nedostatek pedagogů a odborníků pro zavádění inkluzivního vzdělávání
- Nedostatečné kapacity a vybavení škol
- Špatná spolupráce s rodiči, zejména u problémových žáků

Příležitosti

- Setkávání pedagogů a vzájemné sdílení zkušeností
- Vzdělávání pedagogů a vychovatelů
- Zvýšení povědomí veřejnosti o možnostech inkluze

Hrozby

- Nesoulad provozních možností školy a s požadavky inkluze
- Neustále se měnící legislativa
- Nefunkčnost a nízká efektivita změn

2.2.3. Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území

Do zpracování dokumentu MAP, ale i následné realizace místního akčního plánu budou v řešeném území zapojeny nejrůznější osoby či instituce (tzv. stakeholderi). Dále je uveden přehled hlavních dotčených skupin, jejich způsob zapojení a komunikace s nimi:

- Děti v mateřských školách
 - zapojení formou her, komunikace spíše přes pracovníky MŠ a rodiče dětí
- Žáci na základních školách
 - dotazníková šetření pro žáky, schránky důvěry, školní parlamenty, školní časopisy
- Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami
 - informace z pedagogicko-psychologických poraden, komunikace s rodiči žáků
- Rodiče dětí v MŠ a ZŠ
 - dotazníková šetření pro rodiče, schůzky rodičů a učitelů, webové stránky škol, zpravodaje obcí či škol
- Pedagogičtí pracovníci MŠ a ZŠ
 - osobní účast na akcích MAS, dotazníková šetření, zapojení do řídicího výboru a pracovních skupin MAP

- Pracovníci v neformálním a zájmovém vzdělávání
 - osobní účast na akcích MAS, zapojení do řídicího výboru a pracovních skupin MAP
- Zřizovatelé (obce, kde je zřízena MŠ nebo ZŠ)
 - osobní účast na akcích MAS, zapojení do řídicího výboru a pracovních skupin MAP, webové stránky a zpravodaje obcí,
- Představitelé obcí, kde není škola
 - zapojení do projektu z důvodu zajištění školní docházky pro své děti – jednání s ostatními obcemi, účast na akcích MAS
- Ostatní veřejnost
 - prostřednictvím webových stránek obcí, akce realizované v rámci projektu

3.2.4. Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Během realizace MAP se mohou vyskytnout nejrůznější problémy (rizika) v oblasti vzdělávání, která mohou ohrozit úspěšné plnění stanovených priorit, cílů a opatření. Cílem níže uvedeného přehledu je zmapovat potenciální rizika, která mohou nastat a navrhnout opatření, která by dopady rizik eliminovala.

Rizika byla rozdělena do následujících skupin:

1. Finanční rizika
2. Organizační rizika
3. Legislativní a právní rizika
4. Věcná rizika

Tab. 40 Přehled rizik a návrhů opatření k eliminaci rizika

č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika
			P	D	V = P.D	
1.	Finanční rizika	Nedostatek finančních prostředků k zajištění provozu škol a školských zařízení	4	5	20	Více financí od zřizovatele, efektivnější využití volné kapacity (pronájem části budovy), zlepšení energetického stavu budov.
		Nedostatek finančních prostředků na investice a modernizaci vybavení	4	4	16	Využití dotačních možností EU či národních programů, využití poradenských služeb (animace MAS, dotační poradenství)
		Nedostatek finančních prostředků na platy	2	3	6	
		Špatný stav budov	3	5	15	Využití dotačních možností EU či národních programů

2.	Organizační rizika	Neočekávaný velký nárůst počtu dětí a žáků (nedostatečná kapacita škol)	2	3	6	Spolehlivá analýza demografického vývoje, příprava nových prostorů
		Nepříznivý demografický vývoj, malý počet dětí ve školách	3	3	9	Široká škála opatření k zabránění odlivu obyvatel, naopak přilákání obyvatel z jiných oblastí (bydlení, pracovní příležitosti, doprava, služby apod.), podpora existence školy ze strany obcí
		Nedostatečná dopravní obslužnost	3	3	9	Připomínkování změn jízdních řádů ze strany obcí bez školy, společná jednání obcí, kraje a místních dopravců, spolupráce více obcí
		Neochota ke spolupráci a sdílení zkušeností pracovníků v oblasti vzdělávání	1	3	3	Realizace projektů spolupráce, osvěta těchto aktivit
3.	Legislativní a právní riziko	Změny legislativy vedoucí k vynuceným investicím nebo horším podmínkám výuky	3	4	12	Spolupráce účastníků systému, informovanost.
4.	Věcná rizika	Špatné řízení škol a školských zařízení	2	3	6	Výběr kvalitních ředitelů, sdílení zkušeností, nastavení kontrolních mechanismů
		Nedostatek kvalifikovaných pracovníků (nedostatek kvalitních absolventů škol, odchod kvalitních stávajících pracovníků)	3	4	12	Podpora začínajících pedagogů, dostatečná motivace současných pedagogů, podpora prestiže pedagogických povolání
		Nízká kvalita výuky	2	4	8	Sledování kvality výuky, dále viz opatření „Nedostatek kvalifikovaných pedagogů“

P = pravděpodobnost rizika, škála 1 (nízká) – 5 (nejvyšší)

D = dopad rizika, škála 1 (nízký) – 5 (největší)

V = význam rizika, výpočet $P \times D$

Význam rizika je tedy dán vahou pravděpodobnosti a dopadu rizika. Všechna rizika, která mají hodnotu vyšší než 10, jsou poměrně významná, rizika s hodnotou vyšší než 15 mají značný význam. Těmto rizikům je třeba věnovat zvýšenou pozornost.

2.3. Východiska pro strategickou část

2.3.1. Vymezení problémových oblastí a prioritních oblastí rozvoje

Na základě provedené analýzy byly vymezeny problémové oblasti a na ně navazující prioritní oblasti rozvoje:

Priorita 1	ROZVOJ PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 1.1	Dostupná společná předškolní výchova a vzdělávání dětí.
Cíl 1.2	Kvalitní společná předškolní výchova a vzdělání dětí.
Cíl 1.3	Přínosná společná předškolní výchova a vzdělání dětí.
Priorita 2	ROZVOJ ZÁKLADNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 2.1.	Dostupná společná základní výchova a vzdělávání žáků
Cíl 2.2	Kvalitní společná základní výchova a vzdělání žáků
Cíl 2.3.	Přínosná společná základní výchova a vzdělávání žáků
Priorita 3	ROZVOJ ZÁJMOVÉHO A NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 3.1	Dostupná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže
Cíl 3.2	Kvalitní společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže
Cíl 3.3	Přínosná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže

Seznam obrázků

Seznam tabulek

Seznam zdrojů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY